

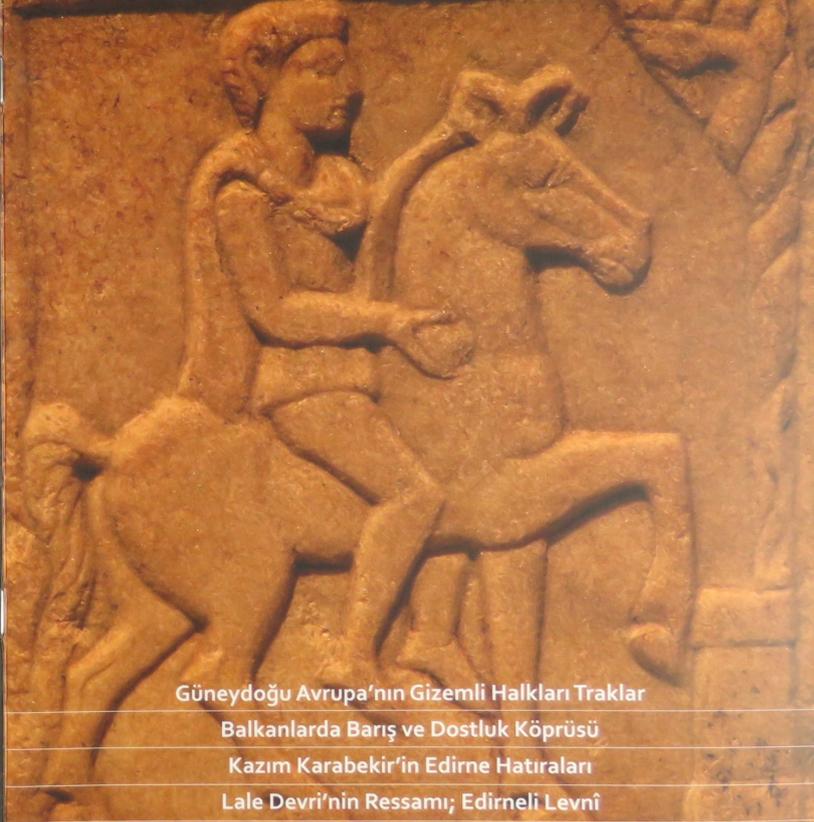
Traklardan kalan megalitik anıtlardan bölünen (Fotoğraf: Emre Şengül)

SAYI 30 KIŞ 2010

EDİRNE VALİLİĞİ BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ

EDİRNE

Güneydoğu Avrupa'nın Gizemli Halkları Traklar
Balkanlarda Barış ve Dostluk Köprüsü
Kazım Karabekir'in Edirne Hatıraları
Lale Devri'nin Ressamı; Edirneli Levnî
Avrupa'nın Gerçek Ruhü Balkanlar

Türkçim

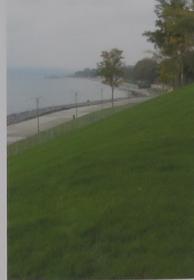
HAZIR DOĞAL ÇİM

Türkiye'nin Hazır Çimi
İpsala'dan

Doğanın yemyeşil çözüm rehberi

Çiftliklerimizde profesyonellerce üretilen ve hasat edilen, tamamen toprakta yetişen, yağın, güçlü kökleriyle yasanan canlı ve yemyeşil doğal bir halidir.

gaia sod
TOUCH OF NATURE

eos rod
touch of nature

Şehit Muhtar Cad. No:17 K:6 Taksim / İstanbul
Tel: 0212 235 59 53 - 54 Fax: 0212 250 32 09
www.turkcim.com turkcim@turkcim.com

member
TPI TÜRKİYE
HAYATTA
İNSANLARI
ÜYESİDİR

EDİRNE

Kış 2010 Sayı 30

Kapak: Trakya Abilo,
Adak Dedi M.S. Yr.
Görsel Akademi (Müzesi)
Zeki Kar
Araç Kapak:
Laleliye Döşemeli
Erişer-Jengül

EDİRNE
İL ÖZEL İDARESİ
TARAFINDAN
YAYIMLANMIŞTIR
Ücretsizdir.

Üç Aylık Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi:
Mustafa Büyük
Edirne Valisi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Yaşar Tunay Seybây

Yayın Koordinatörü:

Hülya Özyazdınlık

Haber Fotoğrafları:

Cankut Yılmaz-Ercan Dakni

Yönetim Yeri:

Edirne Vahallığı

Basın ve Halkla İlişkiler

Müdürlüğü

Tel+Faks: (0284) 213 24 07

Editör-Yapım:

Zeki Kar

Çeviri: Hazal Ozilhan

Basım Yeri:

Doruk Grafik Ltd. Şti.

100 Yıl Matbaacılar Sitesi

5 Cad. No. 44 Çakırlar/İstanbul

Tel: (0212) 629 01 26

Ücretsiz temin edilebilecek yerler:

Edirne Vahallığı

Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Tourist Information

Hürriyet Meydanı Edirne

Bellek Kitabevi

Muhittin Günel İş Merkezi

Zemin Kat Edirne

EDİRNE
İL HALK KÜTÜPHANESİ

Ortak kültür mirası;
barış dostluğun güvencesi

Yeni başlangıçlar, gayret ve çalışma dolu yeni dönemler demek; heyecan ve umutla geleceğe yön veren hizmetler demek. Kimi bağımsız medya organlarının gündeme getirdiği araştırmalar, Edirne'nin yaşam kalitesindeki yerini üst sınırlarda gösteriyor... Pek çok alanda örnek gösterilen ilimizin konumu kuanç vesilesi. Ancak güncel veriler, eksikliği hissedilen kimi konularda hassasiyetle ve cibriliğiyle daha fazla gayret göstermesini zorunlu kılyor.

Kosova'daki 'Edirne Günleri'nde, atalarımızın yarattığı medeniyetin mirasını yerinde görme fırsatını bulduk. Kültür ve turizm birimlerimiz, iş dünyası, üniversitemiz ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yaptığımız bu gezide, Edirne'nin imkanlarını tanıtarak, ekonomik ve kültürel işbirliğini geliştirme arzusu ettik.

Balkanlarda ortak kültür mirasına sahip çıkılması noktasında yapılan işbirliğimin yarattığı heyecan duygusu, bölgemizde, barış ve dostluğun yaşatılmasının en büyük güvencesi aynı zamanda. Dinamik niteliklere sahip Edirneli girişimcilerimiz, bu işbirliğine yeni ufuklar açacağına da şüpheli yok.

Bölgemizin kadim ev sahipleri Traklar, ilginçliğini her dönemde koruyan bir konu. Bununla birlikte üzerinde yeterince araştırmaların yapılmadığı bir alan. Tarih öncesinden itibaren bu topraklarda yaşamış ve bu coğrafyaya adı vermiş olan insan topluluklarından günümüze ulaşan kimlik değerlerinin muhafaza edilmesi, kültür ve turizm kentine yarışır bir tutum olacağı muhakkaktır.

Bilhassa kuzey ilçelerimizin sahip olduğu Trak medeniyetine has eserlerin artan talebe uygun olarak Edirne turizmimize kazandırılması noktasında yeni adimlara ihtiyaç bulunmaktadır.

Mustafa Büyük
Edirne Valisi

- 6 Kosova'da Edirne Günleri
Barış ve Dostluk Köprüsü Kurdu
- 8 Edirne ve Yanbolu Marka Değerleriyle
İşbirliği Yaptı
- 10 Kazım Karabekir'in Edirne Hatıraları
Zeynep İşıldak
- 12 Edirne Güzel Sanatlar Lisesi;
Sanatın Köprüsü Hülya Yayla Tosun
- 14 Önlü Edirneliler:
Lale Devri'nin Ressamı Levni
Zeki Kar
- 16 Güneydoğu Avrupa'nın Gizemli Halkları
Traklar Zeki Kar
- 22 Tesadüfen Keşfedilen Lezzet;
Keşan Satır Eti Sonay Can
- 24 Vitraycı Serdar İlyüz; Sanat İçin
Üç Ülkeyi Dolandı
- 26 Avrupa'nın Gerçek Ruhu Balkanlar
Mustafa Hatipler
- 28 Faruk Etker; Geçmiş Tanıklık
Eden Fotoğraflar

SANAYİ VE TİCARET ZİRVESİ TRAKYA'NIN GELECEĞİ TARTIŞILDI

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Trakya çapında oluşturduğu kalkınma ajansları Edirne'den start aldı.

Trakya Kalkınma Ajansı çerçevesinde Edirne'de yapılan ilk zirve Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün de katıldı. Zirvede, bölgenin kalkınma potansiyeline ilişkin konular değerlendirildi.

Edirne, Türkiye'de 26 bölgede kulan kalkınma ajanslarının ilk toplantısına ev sahipliği yaptı. Aralık ayında yapılan toplantıya Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün de katıldı.

Edirne'nin yanı sıra, Trakya Kalkınma Ajansı üyeleri, Kırklareli ve Tekirdağ'ın valileri, milletvekilleri, üniversite rektörleriyle sanayicilerinin bir araya geldiği zirvede, üç ilin sanayi ve ticaret potansiyeli değerlendirilerek sorunlara ilişkin çözüm önerileri tartışıldı. ETSO'da yapılan toplantıya, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) yöneticileriyle maliye ve ulaşırma bakanlığı yetkilileri de katıldı.

BAKAN ERGÜN: İSTANBULA YAKINLIK BÖLGE İÇİN FIRSAT

Edirne Valisi Mustafa Büyüğü'nün ev sahipliğini yaptığı toplantıda konuşan Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, zirveden çıkacak sonuçların uygulanmaya geçirileceğini belirterek, sorunların çözüme kavuşturulması için takipçi olacağını söyledi.

Trakya Bölgesi'nin İstanbul'a yakın olmasının bir tehdit değil fırsat olduğunu vurgulayan Bakan Ergün, "İşletmeler

doğru pozisyon alır, korkulan akılcıca aşmayı denlerse, İstanbul büyük bir pazar, büyük bir fırsat olur" diye konuştu. Bölge milletvekillerinin konuşma yaptığı zirvede, sanayi, ticaret ve esnaf meslek örgütleri temsilcileri de sunum yaptılar.

İstanbul sanayisinin Trakya'ya etkileri, organize sanayi ve havvancılık konularının değerlendirildiği sanayi ve ticaret zirvesinde, Çanakkale Boğazı'na köprü, Trakya'ya hızlı tren projeleri de gündeme getirildi ■

TRAKYA ODA VE BORSALARI UYARDI: ERGENE İÇİN ARTIK EYLEM ZAMANI

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Trakya'daki şubeleri, Uzunköprü sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte, Ergene Nehri'nin kirlilikten kurtarılması için Ankara'ya çıkarma yapı. Trakya heyeti, Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'ndan Ergene için bir an önce harekete geçilmesini istedi.

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi ve Edirne Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Yardımcı ile Edirne

Milletvekili Necdet Budak'ın, oda ve borsaların yöneticileri ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yaptığı Ankara ziyaretinde, Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, DSI ve bakanlık temsilcileriyle görüşmelerde bulunuldu.

Aralık ayı başında yapılan ziyarette, DSI Genel Müdürlüğü'nde bir toplantı düzenlendi. Toplantıya Uzunköprü Belediye Başkanı Enis İşbilen ile bölge milletvekilleri de katıldı.

"BIRAKIN AÇIL EYLEM PLANINI, HAREKETE GEÇİN"

Toplantıda konuşan TOBB Yönetim Kurulu Üyesi ve Edirne Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Yardımcı, Ergene'nin kirlilik sorununun defalarca dile getirildiğini belirterek, aktif harekete geçilmesi gerektiğini ifade etti. Yardımcı, bölgedeki sulama ve tarım sorununa dikkat çekti.

Uzunköprü Belediye Başkanı Enis İşbilen de Ergene'deki kirliliğin çevre ve kamu sağlığını tehdit ettiğini vurguladı.

Trakya bölgesinin önemsendiklerini ve yatırımları artırdıklarını dile getiren Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu ise, Hamzadere Barajı'nın 2010 yılı içinde bitirileceğini söyledi. Suakacağı Barajı'nın da Tunca Projesi olarak yapılacağını kaydetti.

Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Ergene Nehri'nin temizlenmesi için adamların atılması gerektiğini belirterek, "Öncelikle sanayinin atık su problemi çözümlenmeli. Sanayiciler sadece çözümler değil, fabrikalara sadece organize sanayilerin içinde yer verilmeli. OSB'lerin artma tesisinin belirlenmesi sağlanmalı. Ayrıca belediyeler de artma problemlerini çözüme kavuşturmalıdır" dedi ■

KADIN GİRİŞİMCİLERİN 'UYANIŞ' PROJESİ

ETSO ile Drama Ticaret Odası'nın birlikte gerçekleştirdiği ve iki ülke kadın girişimcilerinin katıldığı 'Uyanış Projesi', el sanatları sergisiyle tamamlandı.

Edirne Ticaret ve Sanayi Odası'nın, Yunanistan'ın Drama kentinin ticaret odası ile birlikte yürüttüğü Avrupa Birliği destekli 'Uyanış' adlı proje, ekim ayında açılan el sanatları sergisiyle tamamlandı. Kadın girişimcileri desteklemeyi amaçlayan projede, Edirne'den 30 kadın yer aldı.

Edirne ve Dedeoğaç'ta düzenlenen programlara katılan kadın girişimciler, "Pazarlama ve Pazarlama Stratejileri", "Başarılı Kadın Girişimi Nasıl Yapılır?", "Erkekler Dünyasında Nasıl Ayakta Kalınır?", "Yerel Ürünlerin Geliştirilmesi, İç ve Dış Pazarlarda Pazarlanması" gibi konularda eğitimler aldı. Kadın girişimciler, bu projeye, hem

Edirne'de hem de yurt dışında, geleceğe dönük sürdürülebilir ticari ilişkiler için ilk adımı atmış oldular.

'Uyanış Projesi', el emeği yerel hediyeyle eşya sergisiyle tamamlandı. Edirne Valisi Mustafa Büyüğü'nün de katıldığı el sanatları sergisinde, kadın girişimci tarafından üretilen ve pazara sunulan Edirne'ye özgü Edirnekeri, seramik, talya, meyve sabunu, bez bebek, el işi nakış örnekleri satışa sunuldu.

Kadınların iş hayatında daha çok yer almalarını isteyen ETSO Başkanı Bulent Alamut, "Uyanış Projesi sayesinde, kadınlar aldıkları eğitim ile neler yapabileceklerini farkına vardılar" dedi ■

81 İLDE 81 ORMAN BEŞ BİN DÖNÜM AĞAÇLANDIRILACAK

Türkiye İş Bankası'nın, Çevre ve Orman Bakanlığı ve TEMA Vakfı ile işbirliği yaparak başlattığı '81 İlde 81 Orman' projesi Edirne'de hayata geçirdi.

Proje kapsamında Edirne'nin Lalapaşa ilçesinde törenle fidan dikildi. Fidan dikim törenine Edirne Valisi Mustafa Büyüğü, Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi, İş Bankası Genel Müdürü Ersin Özince, İl Çevre ve Orman Müdürü Abdullah Bülbül ile öğrenciler ve vatandaşlar katıldı.

81 İlde 81 Orman projesinin Edirne ayında ayrılan 200 dönüm arazi, Türkiye İş Bankası ile Çevre ve Orman Bakanlığı ve TEMA Vakfı işbirliğiyle ağaçlandırılıyor.

Edirne Valisi Mustafa Büyüğü, ağaç dikme töreninde yaptığı konuşmada, Edirne'de ağaçlandırma faaliyetlerini, kurum ve kuruluşlarla bir araya gelerek el birliğiyle yapacaklarını ifade etti. Bölgedeki 650 dönümlük alanın tamamının ağaçlandırılmasını isteyen

Vali Büyüğü, "Bu sayede bu bölgeyi gelecek kuşaklara daha iyi taşımış olacağız. Edirne'de geçen yıl 4 bin 500 dönüm yeni ağaçlandırma yapıldı, bu yıl 5 bin dönüm alan ağaçlandırılacak. Edirne'de geleceğe daha yeşil bir il bırakacağız" dedi ■

SELİMİYE DÜNYA MİRASI LİSTESİ'NE ADAY

Edirne'de yapılan Akdeniz Dünya Mirasındaki Şehirlerin Yönetim Planı Yaklaşımları Uluslararası Sempozyumu'nda, Dünya Kültür Mirası Listesi'ne aday olan Selimiye'nin tanıtımı yapıldı. Sempozyumun ardından düzenlenen 'ICOMOS-Tarihi Kentler Komisyonu Akdeniz Bölge Toplantısı' sonunda yayımlanan sonuç bildirgesinde, Selimiye'nin listeye girmeyi hak ettiği açıklandı.

UNESCO Dünya Mirası Adayı Selimiye Camii ve Külliyesi'ne, ICOMOS Uluslararası Sempozyumu'ndan yeşil ışık. Edirne Belediyesi'nin daveti üzerine 16-18 Kasım 2009 tarihlerinde Edirne'de 'Akdeniz Dünya Mirasındaki Şehirlerin Yönetim Planı Yaklaşımları Uluslararası Sempozyumu' yapıldı.

Prof. Dr. Cevat Erder onuruna düzenlenen ICOMOS Uluslararası Sempozyumu'nda, 'Dünya Mirası Aday Alanı Selimiye'nin tanıtılması, yönetim planının

hazırlanması, tarafların ve kamuoyunun ilgisinin çekilmesi konuları ele alındı.

Sempozyumda açılış konuşmalarının ardından, Trakya Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nevzat İlhan, 'Edirne'nin Tarihi, Kentli Gelişimi, Dünya Mirası Aday Siti ve Tampon Bölgesinin Kültürel Mirası' konulu bir sunum yaptı.

Edirne Belediye Başkan Yardımcısı, Şehir Plancısı Namık Kemal Döleneken'in 'Edirne Tarihsel Merkezi Yönetim Planı Deneyimi' başlıklı konuşmasının

ardından, Sofia Avgerinou, 'Kolonias'; Eleni Maistrou, 'Yunanistan Örneği'; Zeynep Ahunbay, 'Türkiye Örneği'; Samir Abdullac da, 'Tarihi Kent Şan Örneği' konulu sunumlarını yaptılar.

S oturum halinde devam eden sempozyumda, Vladimir Krogus, 'Soci Örneği'; Nikos Agriantonis, 'Yunanistan Örneği'; Giora Solar da, 'Alanya, Split, Tel-Aviv' adlı sunumlar yaptı.

Sempozyum sonunda genel bir değerlendirme yapan TMMOB Mimarlar Odası'ndan Emre Madran, sempozyum bildirisini sundu. Bildiride, Mimar Sinan'ın ustalık dönemi başyapıtı olan Selimiye Camii ve külliyesinin, gerek kent içindeki konumu, gerek mimari nitelikleriyle sadece Edirne'nin değil, tüm imparatorluğun önemli yapıları arasında olduğu belirtildi. Sempozyum

bildirisinde, "İnsanlığın yaratıcı dehasının bir başyapıtı, bulunduğu coğrafyadaki mimarlık, yapımcı teknikleri, malzeme kullanımı ve kentsel planlamada varılan düzeyin doğru ve nitelikli bir örneği, halen yaşayan bir kültürün temsilcisi; gösterdiği tasarım bütünlüğü; antikalık; mimari öge, eleman ve süslemelerin kullanımındaki ustalık göz önüne alındığında, bir yapı türünün olağandışı temsilcisi; özgünlük, belge, mimari, teknik, tarihi, artistik vb. birçok değeri bünyesinde başarıyla toplayan bir yapılar topluluğu olarak Selimiye Camii ve Külliyesi, Dünya Miras Listesi'nde yer alması hak kazanmıştır" ifadelerine yer verildi ■

RESTORASYON TAMAMLANIYOR ESKİ CAMİ'NİN ÜÇ ASIRLIK EDİRNEKARİLERİ

Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından onarımı yapılan Eski Cami'nin restorasyon çalışmaları son aşamaya geldi. Restorasyon sırasında, kayıtlarda bulunan 250 yıllık Edirnekarî süslemeler ortaya çıkarıldı.

Edirne'nin ilk antikal yapıları olan Eski Cami'nin restorasyonu tamamlanmak üzere. Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmaların son aşamasında sürpriz bir gelişme yaşandı. Müezzin mahfili ve sultan mahfilinde, daha önce varlığı bilinmeyen 250 yıllık özgün Edirnekarî süslemeler ortaya çıkarıldı.

Restorasyon çalışmaları sırasında, müezzin mahfili ile hünkar mahfilindeki bozaların özel işlemlerle kazınması sonucunda, bugüne kadar kayıtlarda bulunmayan Edirnekarî süslemelerin ortaya çıkması heyecan yarattı.

Eski Cami, Selimiye Cami'nden sonra, Edirnekarî örneklerinin bulunduğu ikinci

camii oldu. Edirne'de geliştirildiği için Edirnekarî adı verilen 18. yüzyıla özgü süsleme tarzının Eski Cami'de ortaya çıkarılan örnekleri, dönem özelliklerini yansıtmaları bakımından önem kazanıyor.

15. yüzyılda yapılan Eski Cami (1413), 1746 yılında çıkan yangında ve 1751 depreminde hasar gördü ve sonraki yıllarda onarıldı. 1763 yılında, Padişah III. Mustafa dönemindeki onarım sırasında, caminin yanan ahşap kısımlarından hünkar mahfili ve müezzin mahfili yeniden yapılarak, döneme özgü Edirnekarî süslemelerle bezendi. Ancak daha sonraki dönemlerde bu Edirnekarî bezeme-

ler boya ile kapatıldığı için, son restorasyon çalışmalarına kadar gün yüzüne çıkmadı.

Yapılan onarım çalışmalarının Eski Cami açısından çok önemli olduğunu ifade eden Edirne Vakıflar Bölge Müdürü Hüseyin Özer, 'Ahşap üzerine uygulanan ve bugüne kadar görmediğimiz bu süslemeler ile caminin beden duvarları ve kubbelerinde sıva üzerine yapılan kalemleri arasında yapılacak incelemeler sonucunda Eski Cami'nin tarihi daha iyi anlaşılacak' dedi. Özer, titiz bir çalışmayla Edirne'ye kazandırıldıkları bu eserlerin, akademik araştırmalara da konu olacağını kaydetti ■

BARİŞ VE DOSTLUK KÖPRÜSÜ KURDUK KOSOVA'DA 'EDİRNE GÜNLERİ'

Edirne Valiliği'nin düzenlediği 'Kosova'da Edirne Günleri', iki ülke arasındaki ekonomik ve kültürel bağları canlandırıyor. Başkent Priştina ve Prizren kentinde 5 gün süren etkinlikte, iş toplantıları yapıldı, tanıtım stantları açıldı, konserler, dinleti ve gösteriler gerçekleştirildi.

Balkanlar'ın en genç ülkesi Kosova, ekim ayında Edirneli konuklarını ağırladı. 140 kişilik Edirne kafesi, Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün düzenlediği etkinlikte Kosova'ya ekonomik ve kültürel çıkarma yaptı.

21-25 Ekim 2009 tarihlerinde yapılan 'Edirne Günleri' etkinliğinde, Edirne, kültür ve turizm değerleriyle, Edirnelilerin gönüllü fethetmeyi başardı. Dostluğun pekiştirildiği Kosova gezisine, Edirne Valisi Mustafa Büyük'ün yanı sıra, Vali Yardımcısı Abdullah Arslaner, daire müdürleri, Edirne Belediye Başkan Yardımcısı Namik Kemal Döleneken, Trakya Üniversitesi temsilcileri, Edirne Ticaret ve Sanayi Odası, Keşan

ve Uzunköprü Ticaret ve Sanayi odaları yönetici ve üyeleri katıldı.

Edirne Valisi Mustafa Büyük ve Edirne heyeti, Türkiye'nin Kosova Büyükelçisi Metin Hüseyin'i ziyaret etti. Vali Büyük, Edirneli iş adamlarıyla Kosova'ya geldiklerine değinerek, kültürel ve ekonomik ilişkileri geliştirmek istediklerini ifade etti.

ÜST DÜZEYE KARŞILAMA

Vali Büyük, Kosova Kültür Bakanı Voltan Beciri ile Meclis Başkan Vekili Türk Milletvekili Müferra Şimik'i de ziyaret etti. Bakan Beciri, Türkiye ve Edirne ile ilişkilerinin iyi olduğunu belirterek, "Edirne Balkanlar'a açılan kapıdır, tarihi ve kültürel miras açısından zengindir, sizler

bu mirası korumayı başarmışsınız. Bu kültürel faaliyetleri iş alanlarıyla da birleştirip ikili ilişkileri güçlendirmek zorundayız" dedi.

Vali Mustafa Büyük, Kosova gezisinde, I. Kosova Meydanı Savaş'nda şehit olan Sultan I. Murat'ın kalbinin gömüldüğü, Kosova'nın başkenti Priştina yakınındaki Kosova Ovası'ndaki Meşhed-i Hüdevendigar Türbesi'ni de ziyaret etti.

Edirneli iş adamları da yaptıkları sunumlarında, Kosova'ya dün yansıma Edirne'yi tanıttı. Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, seyahatin 5 noktasında açtığı stantlarda broşür ve hediyelik eşya dağıttı.

KOSOVA'DA EDİRNE RÜZGARLI...

Edirne Devlet Türk Müziği Topluluğu, hem Priştina Üniversitesi'nde hem de Prizren kentinde birer konser vererek gönülleri fethetti.

Edirne Devlet Türk Müziği Topluluğu'nun Prizren Belediyesi Kültür Evi'nde verdiği konser büyük ilgi gördü. Edirneli yazar Mustafa Hatipler ile Kosovalı Ethem Baymak sundukları şiir dinletisiyle geceye renk kattı.

Etkinliğin Prizren ayasında,

Edirne heyeti Kosova Kültür Bakanı Voltan Beciri ile

Trakya Üniversitesi'nden öğretim üyelerinin katıldığı bir de panel düzenlendi. Prizren Eğitim Fakültesi'nde yapılan panelin konusu, 'Balkanlar'da Türk Kültürel Mirası' idi...

Prizren'de görev yapan Türk birliğini de ziyaret eden Edirne heyeti, Emin Paşa Camii'nde okutulan mevlide katıldı. Kosova'da Edirne Günleri programının diğer bir etkinliği ise, Edirne Resimleri Sergisi'ydi. Gazi Mehmet Paşa Hamamı'ndaki serginin açılış kokteyli hayli kalabalıktı.

'Edirne Günleri' etkinliği Prizren'de yapılan dostluk konseriyle son buldu. Sanatçı Faruk Yılmaz, Rumeli türküleriyle salınlı dördüncü izleyicileri coştururken, halk oyunları gösterileri beğenilene izlendi.

ORTAK KÜLTÜR MİRASI, İLİŞKİLERİ GELİŞTİRECEK

Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü personelinin büyük bir gayret göstererek başarıyla sonuçlandırdığı 'Kosova'da Edirne Günleri' projesinin isim babası bizzat Vali Mustafa Büyük... Vali Büyük, "Balkanlar'a yayılan Türk kültür mirası, komşularımızla olan barış ve dostluğun temelini oluşturmaktadır" görüşünü, gezi dolayısıyla bir kez daha vurgulamış oldu.

Osmanlı'ya başkentlik yapan Edirne, geçmişteki gibi, 'Türkiye'nin aydınlık yüzü' olarak, Balkanlar'a barış, dostluk ve yardımlaşma koprisi kurulmasında etkin bir rol almak istiyor...

Edirne'nin dinamik ekonomik gücü de, yetin ekonomik koşullarına rağmen onurlu ayakta duran Kosova için bir şans ■

EDİRNE DAYS IN KOSOVO

The Edirne Days in Kosovo coordinated by the Governorship of Edirne vitalized the economical and social connections between the two countries. In the event, which took five days in Prizren and the capital Priştina, business meetings were gathered, concerts and shows took place.

The Governor of Edirne, Mustafa Büyük, deputy governor, Abdullah Arslaner, Deputy Mayor of Edirne, Namik Kemal Döleneken, representatives of Trakya University, Chamber of Commerce and Industry of Edirne, the administrators and members of Chamber of Commerce and Industry of Keşan and Uzunköprü have participated in the economical and cultural trip in October.

The Governor of Edirne, Mustafa Büyük and the committee from Edirne visited the Minister of Culture of Kosovo, Voltan Beciri and Parliamentary Deputy Speaker Müferra Şimik. Business men from Edirne introduced their city to the business world of Kosovo with the presentations they gave.

In Prizren a panel was arranged with the contributions of the academic members from Trakya University. The topic of the panel held in Prizren Faculty of Education was "Turkish Cultural Heritage in Balkans".

In the program of Edirne Days in Kosovo there was also an Edirne subjected art exhibition was held in Gazi Mehmet Paşa Bathhouse

Days of Edirne came to an end with friend-sung concerts in Prizren. Singer Faruk Yılmaz carried the crowd away with songs of Rumelia and the folk dances were watched admiringly ■

Resim sergisi açılış

Priştina'da iş toplantısı

MARKAKENT ÖLÇEĞİNDE EDİRNE-YANBOLU PROJESİ MARKA DEĞERLERİYLE İŞBİRLİĞİ

Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin geliştirdiği, Avrupa Birliği destekli 'Markakent Ölçeğinde Edirne ve Yanbolu' projesi tamamlandı. İki kentin marka değerlerinin öne çıkarıldığı proje, yapılan çalışmaların kamuoyuna tanıtıldığı bir toplantıyla sona erdi.

Yaklaşık bir yıl boyunca devam eden, 'Markakent Ölçeğinde Edirne ve Yanbolu' projesi, kasm ayı sonunda, tarafların katıldığı kokteylli final toplantısıyla tamamlandı. Edirne ve Yanbolu'yu tanıtan film gösterisinin yapıldığı proje finalinde, Edirne logo yarışması sergisi de açıldı. Proje kapsamında, Markakent projesiyle ilgili, Türkçe, Bulgarca ve İngilizce tanıtım broşürleri ve kitapçık bastırılarak dağıtıldı.

Markakent projesini yürüten Trakya Üniversitesi İİBF ekibi

Birliği'nin hibe almaya hak kazanan projenin amacı, sınır bölgesinde işbirliği imkanlarının artırılması yoluyla turizm sektörünün canlandırılması, bölgenin ekonomik ve sosyal yönden kalkınmasına katkısının artırılmasıydı.

Projenin finalinde bir değerlendirme yapan Markakent proje ekibinin lideri Prof. Dr. Derman Küçükaltan, projeyle Edirne ve Yanbolu'nun markakent kimliğini kavuşturulmasını hedeflediklerini dile getirerek, "Bulgaristan Kalkınma ve Yatırım Ajansı ARDI ile birlikte yürüttüğümüz projede hedef kişilerin, her iki bölgenin turizm açısından kalkınmasını sağlayacak olan kurumları" dedi.

Proje kapsamında, Trakya Üniversitesi bünyesinde bir Markakent Merkezi oluşturuldu. 40 bin Avro toplam bütçesi olan projenin süresi ise 12 ay oldu. Proje kapsamında 12 ay boyunca her ay bir ağ toplantısı yapıldı. Bu toplantılarda turizm konusunda ihtisas yapmış olan akademisyenlerin yanı sıra, turizm işletmelerinin yöneticileri, kamu ve yerel yöneticiler, yiyecek sektörünün temsilcileri davet edilerek görüş alışverişinde bulunuldu.

850 KİŞİYLE TOPLANTI YAPILDI

Edirne'nin marka değerleri arasında gastronomi kültüründeki konularıyla öne çıkan öğelerden, Edirne peyniri, badem ezmesi, Edirne köftesi, tava çiğirini üreten işletmecilerle bir araya geldiklerini ifade eden Derman Küçükaltan, üreticilerden, Kazım Gilan, Osman Almadık ve Metin Keçeçi'nin projeye aktif olarak katıldıklarını belirtti.

Hediyelik esya ürünlerinden, meyve sabunu ve süpürge üreticileriyile de toplantı yaptıklarını ve projeye değerlendirdiklerini kaydeden Küçükaltan, "Edirne'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarıyla ETSO, Ticaret Borsası ve Esnaf Odaları ile de bir araya gelerek görüş alışverişinde bulunduk" diye konuştu.

Proje kapsamında pek çok faaliyetin yürütüldüğünü de sözlerine ekleyen Prof. Dr. Derman Küçükaltan, bu projenin hayata geçirilmesi ve kalıcı olabilmesi için halkın desteğinin şart olduğunu dile getirdi ■

MARKAKENT PROJESİNDE SAPTANAN MARKA DEĞERLERİ:

EDİRNE'NİN MARKALARI

Selimiye Camii
Eski Cami
Üç Şerefeli Cami
Muradiye Camii
Edirne Sarayı
Köprülük Şehri Edirne
Edirne Sarayı
Makedonya Saat Kulesi
Balkan Şehitliği
Şükri Paşa Anıtı ve
Balkan Savaşı Müzesi
Aynalı Süpürge
Edirnekari

Tarihi Çarşarlar
Kervansaraylar
Edirne Evleri
Kakava Şenlikleri ve Romanlar
Saros Körfezi
Enez Antik Kenti
Megalitik Anıtlar
Müzeler
İnançların Buluştuğu Şehir Edirne
Gala Gölü Milli Parkı
Edirne Peyniri
Çiğir Tava
Badem Ezmesi
Edirne Köftesi
Meyve Sabunu
Aynalı Süpürge
Edirnekari

Selimiye Camii (solda)
Yanbolu Maske Festivali (altta)
Yanbolu kenti (en altta)
Fotoğraflar: Enver Şengül

YANBOLU'NUN MARKALARI

Yanbolu Bedesteni
Ebu Bekir Camisi (Eski Cami)
Sveti Troitsa Kilisesi
Sveti Georgi Kilisesi
Sveti Nikolay Kilisesi
Orta Çağ Kalesi
Yanbolu Tarih Müzesi
Jorj Papazov
Güzel Sanatlar Galerisi
Sivil Mimari (Evler)
Kabile Antik Kenti
Kukerlandia Maske Festivali
Ulusal Kolektarı Festivali
Tiyatro Festivali
Bakacak Tepeleri
Şehir Parkı
Borovets Parkı
Orman Mevkii
İşkembe Çorbası
Milinka
Yanbolu Rakısı
Avelik

KAZIM KARABEKİR'İN EDİRNE HATIRALARI

İstiklal Savaşı'nın Doğu Cephesi Kumandanı General Kazım Karabekir'in "Edirne Hatıraları", Balkan Savaşı ve Edirne savunmasının siyasi, askeri, tarihi yönlerini aydınlatan kaynakların içinde belki de en önemlilerinden birisi...

■ ZEYNEP İŞILDAK

Birinci Balkan Savaşı'nın başlamasından, Edirne'nin Bulgarlar tarafından kuşatılması ve düşüşüne kadar Onuncu Fırka Kurmay Başkanı olarak binbaşı rütbesiyle görev yapan Kazım Karabekir, hem savaşın bütün aşamalarına şahit olur, hem de Onuncu Fırka'nın katıldığı bütün hareketlerin planlanmasında ve uygulanmasında bizzat yer alır. Karabekir, bu süreci anlattığı Edirne hatıralarını, 9 ayrı deftere kendi eli yazısıyla yazar.

Defterlerin başlangıç bölümünde, "Tanım edilen harp ceridesi ve evrak büyük bir kitle olup kalenin sükkunda bir yere saklanması tehlikesi görülmek, mevki müstahkem kumandanlığının emri mucibince yapılmıştır" ibarelerine rastlanmasından, düşman eline geçmesinden korkulan, düşman eline ve evrakların imha edildiği anlaşılabilir.

Günlük tarzında, tarih belirterek, sırayla yazdığı hatıralarına, imhadan arta kalan ilgili evrak ve belgeleri de ekleyen Karabekir, Edirne'nin savunması sırasında özellikle askeri planda yaşananlara, asker gözleriyle şık tutar.

Kazım Karabekir'in günlükleri, Edirne'nin kuşatılmasından önce,

seferberlik emrinin gelmesiyle başları "Öğleden sonra Edirne mevki-i muhtakemi kumandanlığının umumi seferberlik emri geldi." (1 Ekim 1912 Salı)

Seferberlik devresindeki çalışmalar, askeri hazırlıklara da yer verilen günlüklerden, talep edilen araç, gereç ve askerin Edirne'ye gönderilmediği anlaşılır: "Seferberlik kahtiyen vakt-i hazaardaki cetvellere benzememi... Edirne Kalesi'ne ne kadar vesait-i nakliye gelincede adeta kapamanı elinde kalırcasına paylaşıldı... Bize mürettep efratından birçoğu başka yerlere gitmiş. Koloruduya

ait bazı ikmal efradı da bize geldi... Elbisesiz gelen efrat en büyük müşkülatı mucip oluyordu. Efradın kışım-yıkışılı silah doldurılmaktan aç olduğundan ilan-ı harbe kadar hudud boylarında da talim ve terbiye ile uğraşıldı."

İMKANSIZLIKLARIN SAVUNMASI

Bu satırlar, kanlı çatışmalara sahne olan Edirne savunmasının imkansızlıklar içinde yapıldığı anlatır bize. Nitekim, Edirne'nin kuşatıldığı 22 Ekim'in hemenertesinde, 23 Ekim 1912 Çarşamba günü Karabekir gün-

lüğüne şu notu düşer; "2 gün zarfında umum zayıftımızın (sehit, mecruh, kayıp, firar) bine yakın olduğu tahmin edildi."

Edirne savunmasının başlangıcından, 22 Kasım'da imzalanan müterakeye kadar olan dönemde, yoğun topçu ateşleriyle kenti cehennem çeviren Bulgarlar propaganda yoluyla da moral bozar, halkı ve askeri teslim olmaya çağırır. Kazım Karabekir hatıralarında propagandanın içeriğini şöyle anlatır: "Öğle vakti bir düşman tayyeresi Edirne üzerinde dolaştı... Beyannameler attı. Muhteviyatı aynen şudur: Davet İslama, biz Bulgarlar nefret ve kine şayan ve tedbirsiz Osmanlı hükümeti ile muharebe ediyoruz. Biz müslüman abalıye karşı değiliz... Sizi zalim ve gaddar ve merhametsiz Osmanlı hükümet adamlarından kurtarmak istiyoruz. Sizin komşularınız dört devlet dört taraftan sizin mülklerinizi işgal ettirile. Edirne'ye hiç bir taraftan yardım gelemeceğini herkes anladı." (31 Ekim 1912)

21 Kasım'da atışkes ilan edilir. Edirne tahrip olmuş, halk yitkince ve yakacak sıkıntısı çekmektedir. Askerin erzak ve mühimmatı tükenmek üzere. Londra'da başlayan barış görüşmelerinden sonuç alınacağı düşünün Osmanlı ise Edirne'yi desteklemeye. Ama yiyecek ve silah taşıyan Bulgar trenlerinin şehirden geçişine izin verilir.

Kazım Karabekir'in ve askerin bu duruma nasıl isyan ettiği, günlüğün 12 Aralık 1912 Perşembe tarihindeki sayfanın sayfasında açıkça görülür: "Bize başkumandanlık açıkça vaziyeti yazsın, Bulgar trenlerinin kaleden geçmesi zaruridir desin. Biz de bilelim ki ifal olunmuyorlar, fakat mahkumdurlar.

EN ÇETİN DÜŞMAN: AÇLIK

Kuşatma sürdüğüce Edirne'de ekmeğe ve tuz tüketir. Karagahta tuz sıkıntısı başgösterince bikarbonat de sud ile asit klorodikten tuz yapmayı denelerler, başarılı da olur ama sadece yemelerinin üzerine serpmeye yarar. Savunma günlerinde "açlık" moral bozan, yenilmesi en zor düşman olur: "Edirneye düşman olmasa bile ordumuzun gelmesi için iki hafta lazım. Şu halde biz, ekmeğimizi azaltmalıyız ki muharebe müddeti uzasın... Açlıktan ölmekten korkmamalıyız ve hiç bir zaman asker olduğumuzu da unutmalıyız. Herkesin bizden fedakarlık beklediği zamanlarda bize bunu 10. fırka şimdiki kadar bütün manasiyla gösterdi. Şimdi de erzak ne kadar tenkil olursa olsun sabır ve kanatlı müdafada kusur etmeyecek ve açlıktan kalbimiz durmadıkça elimizden silahımız düşmeyecektir." (8 Şubat 1913 Cumartesi)

Askere verilen tayın gramajı düşürülür. Ekmeğin küçülmekle kalmaz, buğday yerine arpa kullanılır, %30 da kuş yemi, süpürge tohumu hatta kum ilave edilir: "Bugün Gumulüne fırkası karargah zabiti Yüzbaşı Mazarah efendisi bizim karagahta gelenek yediğimiz ekmeği görünce, kendi karargahlarımızın has ekmeğe yediğini niçin bizim kumlu yediğimizi fırkamızın mühalakalarına söylemiş. Bunlar da şikayet ettiler." (8 Mart 1913)

Kuşatma günlerindeki ekmeğin kavgası, sadece sivil halkı değil askeri de birbirine düşürür. İşte, Kazım Karabekir'in 9 Mart 1913'de günlüğüne düştüğü not: "Kalenin bir avuç kumlu ekmeğe, düşmanın bir kaç misli bir kuvvette demir çemberi içinde geçirdiği son günlerinde müthiş bir felaketin düşman tarafından değil, kendi ahlaksızlığına kalma içinden kopacağına hiç şüpheli kalmadı."

22 Mart'ta Bulgar kuvvetleri şehre dört taraftan saldırdı, 26 Mart 1913 Salı günü Edirne düşmana teslim olur. Bir gece önce, Şükrü Paşa, düşmana yararı

"HERKESİN BİZDEN FEDAKARLIK BEKLEDİĞİ ZAMANLARDA ERZAK NE KADAR TENKİZ OLUNURSA OLSUN SABIR VE KANATLARA MÜDAFAKA KUSUR ETMEYECEK VE AÇLIKTAN KALBİMİZ DURMADIKÇA ELİMİZDEN SİLAHIMIZ DÜŞMEYECEKTİR."

yacak malzeme ve binaların tahrip edilmesini emrini verir. Karabekir günlüğüne sunular yazar. "Bu gece hiç uyumadık. Alay sancaklarını ve fırka ilfalarını yaktık. Ötede beride cephanelikler tombaz ambarları balon hangarı ihrak ve tahrip olunmakta. Garp ve cenup cephelerden hala top ve piyade ateşi geliyordu. Karargah havanlarını itlaf ve esyayı miriyeyle ihrak ettirdik. Kılıç rover ve dürbünlerimiz de parçalanarak yok ettik. Süvari 12. alay havanlarımızın itlafını kumandanlarına der-hatırla topalar ve malzemesi tahrip edildi." (26 Mart 1913)

Kazım Karabekir'in hatıralarında, Edirne'nin düştüğü 26 Mart 1913'den, 10 Temmuz 1913 tarihine dek olan kısım yazılmamıştır. Nedeni hakkında bir açıklama yok, ama Bulgaristan'da devam eden günlüklerden ateşli bir rahatsızlık geçirdiği anlaşılabilir. Karabekir, hatıratının esaret günlerinde ilişkin bu bölümünde artık Edirne'de kaldığı ve Edirne'yi anlatmaya da Balkanlar'daki denelere ve gidışata ilişkin ipuçları verir.

Milli mücaheden en önemli askeri şahsiyetlerinden olan General Kazım Karabekir'in Kurmay Binbaşı rütbesiyle Edirne'de görev yaptığı dönemini Kapsayın Hatıraları, Edirne savunmasını ve o dönemdeki askeri ve siyasi açından irdeleyenler, yapılan stratejik hatalara şık tutarak sağlıklı bir tarih bilinci oluşturabilmemizi sağlıyor ■

EDİRNE GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSESİ SANATIN KÖPRÜSÜ

■ HÜLYA YAYLA TOSUN*

Edirne Güzel Sanatlar Lisesi'nde eller görürüz: Enstrümanları kişileştiren, suskunluğu yüceliğiyle yok eden; en olmadık renkleri bir araya getirip insanlara örnek olan, çerçevenin içine yaşamın her ayrıntısını sığdıran. Eller görürüz, yaşam içiçrikli senaryolarıyla incelikleri yaratan. Uzun uğraşlarla bu eller, toplumu yaratacak olan... Bu uzun uğraşlardan sonra toplumda işi ilk hissedecek olan...

Bir okul, bir bina... Bir okul, bir bina değildir sadece. Bina taşır, toprakır; ancak binayı anlamlı kılan insanlardır, yapılan işlerdir. Dersliklerde, atölyelerde, koridorlarda gezerken renklerin, seslerin kaynaştığı başka türlü bir yerdir Edirne Güzel Sanatlar Lisesi.

1995-1996 eğitim öğretim resim ve müzik alanındaki yüksek öğretim programlarına öğrenci yetiştirmek amacıyla açıldı. Ata'nın düşüncelerinden hareketle,

güzel sanatlarda başarının, bütün devrimlerde başarılı olunacağına kanıtı düşüncesi ile yola çıktıldı.

Bir okul birçok yenilik de demektir. Birçok genç için yeni umut yeni ufuk. Bu nedenle ilim için de umuttur, ufuktur lisemiz.

Asıl yuvasına, sanat eğitimi vereceği en uygun ortamına 3 Kasım 2008'de kavuştu. Öğrencisinden öğretmine, velisinden idarecisine ve valisine kadar tek yürekte tek bilekte taşıdığı yeni evine okulumuz.

Bugüne dek sanatsız ilerleme yolunda yermiz olmadığımız bilerek, bildirecek takip ettik önderimizi. Bu yüzden ülkemizi ulusal ve uluslararası platformlarda temsil edebilecek nitelikte sanatçılar yetiştirmeyi amaçladık. Okulumuzun 4 yıla yayılan eğitim politikası; öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkarmak ve kişisel becerilerini en üst noktada kullanabilmelerini sağlamak üzerine şekillendirildi.

BİR OKUL BİR KİŞİYİ ETKİLEYEBİLİR, BİR TOPLULUĞU, BİR İLİ, HATTA BİR ÜLKEYİ...

Edirne Güzel Sanatlar Lisesi 1996 yılından bu yana Edirne'nin kültür ve sanat ortamına önemli katkılarda bulundu. Kurulduğu ilk günden bu yana sürdürdüğü eğitim-öğretim politikası, yetiştirdiği öğrenciler, gerçekleştirdiği etkinlikler ile Trakya bölgesinin sanat eğitiminde öncü bir kurum oldu; Ata'nın sanat mensuplarına yakıştırdığı gibi.

Her türlü teknolojik altyapıya sahip olan yeni okul binamızda bir kütüphaneye, bireysel ve toplu müzik odalarına, kayıt stüdyosuna, resim ve heykel atölyelerine, sergi ve konferans salonlarına, gösterim odalarına, fotoğraf ve se-

Fotoğraf: Behiç Günalan

ramik atölyesine, grafik ve özgün-baskı resim atölyelerine, engelli asansörüne, engelli tuvaletine ve banyosuna, zümre öğretmenleri için ayrı düzenlenmiş zümre odalarına, jimnastik ve masa tenisi salonuna ve dersliklerin yanı sıra profesyonel bir resim galerisi ile tiyatro salonuna da sahibiz. Ayrıca pansiyonumuz da, şehir dışından gelen öğrencilerimizin, barınma ve beslenme sorununa çözüm olacak her türlü donanma sahip.

Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde 4 yıllık bir eğitim programı uygulanmakta.

9. sınıftan itibaren öğrencilerimiz genel liselerde okuyan yaşlıları gibi edebiyat, tarih, coğrafya, matematik, fizik, kimya, biyoloji gibi kültür bölümü derslerinin yanı sıra, sanat bölümü derslerini de almaya başlarlar. Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi sanat eğitimi ile birlikte kültür derslerine de ayrı bir önem vermektedir.

Mezunlarımız da diğer tüm lise mezunu öğrenciler gibi ÖSS sınavına girmektedir. ÖSS de barajı geçen her öğrencimiz özel yetenek sınavıyla üniversitelere yerleştirilmektedir. Edirne Anado-

lu Güzel Sanatlar Lisesi'nin ÖSS başarıya yüzde 98.

Ayrıca sanat eğitimi ve ÖSS çalışmalarının yanı sıra; okulumuzda İngilizce ve Almanca dersleri ile öğrencilerimizin uluslararası platformlarda da ülkemizi ve kendisini temsil edebilecek gençler olarak yetiştirmeleri hedeflenmektedir. Sanat gibi evrensel bir dili konuşmak ve bu alanlarda başarılı olmak elbet kolay olmuyor. Bu eller kararlı ve durmadan çalışıyor. Resim ve müzik alanında elde edilen sayısız başarı, elbette emeğin göstergesi.

Sanat alanında başarılı ve söz sahibi olan sanatçıların da uğrak yeri. Mustafa Aslır, Reha Bilir, İlyas Göçmen, Kerim ve Selim Altınok gibi örnek sanatçılar ve daha niceleri, konferanslar, paneller ve görsel sunumlarla sanat yolumuzu aydınlatırlar.

Yani, sanatın köprüsü: Edirne Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi.

Yani, Atatürk'ün gördüğü geleceğin bir parçası olmak, uzun çabalardan sonra toplumda alınanda işi ilk hissedilen insan olma ayrıcalığı ■

* EDİRNE GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSESİ TDE ÖĞRETİMİ

EDİRNE'DEN OSMANLI SARAYINA LALE DEVRİ'NİN RESSAMI LEVNÎ

Abdülcelil Çelebi, Edirne Sarayı'nın en parlak döneminde nakkaş yardımcısı olarak dikkatleri üzerine çekti. Padişahın İstanbul'a getirdiği genç ressam, kısa sürede yetenekleriyle yükselip 'sultanın başmusaavviri' oldu. Osmanlı'nın barışçı siyaset izlediği 'Lale Devri'ne, olağandışı eserleriyle damgasını vuran Edirneli Abdülcelil Çelebi, minyatürlerine 'Levni' imzasını attı...

■ ZEKİ KAR

İstanbul'da 1720 yılında, III. Ahmed'in şehzadeleri Süleyman, Mehmed, Mustafa ve Bayezid'in sünet düğünleri 15 gün sürdü. Kağıthane'de, Haliç'te ve Topkapı Sarayı'nda yapılan bu dilere destan düğün, Lale

Devri'nin tüm özelliklerini yansıtan müteşeb bir etkinlikti.

Müzik ve dans gösterileri, spor etkinlikleri, kale savaşları, uçan roketler, görkemli nahıllar, şeker bahçeleri, şekerden hayvan heykelleri, çok sayıda yemek şöleni, su üstünde sarıllar, gemilerle gösteriler ve daha niceleri...

Ancak fotoğraf makinesi henüz icat edilmediğinden, şehzadelerin görkemli sünet düğünlerinin bir fotoğraf albümü yapılamadı. Fakat Levni'nin bu sünet düğününü konu alan 137 olağanüstü minyatürü, Lale Devri'nin en renkli şenliklerini görsel hafızamıza kazandırdı.

EDİRNE SARAYINDA 'SONBAHAR'

17. yüzyılın son yılları Edirne Sarayı'nın sonbaharıdır. IV. Mehmed ile başlayan, II. Süleyman ve II. Ahmed ile devam eden dönem, Edirne'nin 'sultan şehri' unvanını yoğunlukla taşıdığı bir dönemdir. Edirne'de doğan padişah II. Mustafa ise İstanbul yerine Edirne'yi başkent yapmak istiyordu. Ancak bu isteği, 1703'de, İstanbul esnafının da desteğini alan bir kapıkulu darbesiyle son buldu.

Son yirmi yılda damgasını vuran askeri başarısızlıklar ve saray entrikaları geride kalmıştı. Tarihte Edirne 'Yakası' olarak düşünün bu ayaklanmanın ardından yeni bir dönem başlıyordu. Padişah III.

Ahmed, bu yeni dönemin ana çizgilerini 'Batılılaşma' ve 'barışçı yönetim' olarak belirlemiştir.

Edirneli Abdülcelil'in yolu da, bu çağ dönümünün sarıntılarına arasında Edirne'den Topkapı Sarayı'na uzanır. 1680'li yılların başında Edirne'de doğan Abdülcelil, genç yaşta resim yeteneği ile dikkat çeker, nakkaş yardımcısı olur. Padişah II. Mustafa'ya sonra İstanbul'a getirir. II. Mustafa'dan sonra III. Ahmed'e hizmet eden Abdülcelil, nakkaşhanenin başına geçer. Batılılaşmanın getirdiği özellikler, onun minyatürlerine de yansır. Getirdiği yeniliklerle Osmanlı resim sanatında kendine özgü bir üslup geliştirerek 18. yüzyılın ilk 30 yılına damgasını vurur...

Bazı kaynaklara göre 1707'den sonra İstanbul'a gittiği, 17. yüzyıl sonunun unlu porte sanatçısı Musavvir Hüseyin'in öğrencisi olduğu da belirtilmektedir. Renkli ve çeşitli anlamına gelen 'Levni' mahlasını kullanan Abdülcelil Çelebi, aynı zamanda şairdir. 1732'de İstanbul'da ölen Levni'nin mezarı Eyyüp'te, Otakçılar Mescidi yakınındaki Sadiler Tekkesi karşısındadır.

MİNİYATÜR SANATINDA DEVİRİM

Sanat tarihçisi Metin And, Levni'nin sanatçı olarak önemini şu sözlerle dile getirir: "Levni bir

yandan Osmanlı resim geleneğine bağlı kalırken, öte yandan Batı resim anlayışına da açık kalmış, bir ölçüde onu da resmine katmıştır. Bu en çok boyamalarda ki tonlamalarda, gölgelemede, kumaşların, perdelerin kıvrımlarında görülür. Gerek tek figürlere gerekse toplu kompozisyonlarda önemli ölçüde bir dinamizm buluruz."

BİR DÜĞÜN ALBÜMÜ: SÜRNAME-I VEHBI

Şehzadelerin 1720'deki sünet düğününü konu alan Sürname-i Vehbi, Levni'nin en önemli eseridir. Osmanlı minyatür sanatının başyapıtları arasında yer alan kitabın yazarı, Seyyid Vehbi'dir. Levni, 137 minyatürle 15 gün süren sünet düğünündeki etkinlikleri tüm ihtişamıyla gözler önüne serer.

Sanat Tarihçisi Gül İrepolu, Sürname-i Vehbi hakkında şöyle yazıyor:

"Minyatürlerde esnaf loncalarının ürülerini ve hünelerlerini sergiledikleri geçitler ve eğlenceler görsel bir şölen biçiminde sunulur. Sanatçı, tutarlı bir düzen izleyen anlatım diliyle, padişahı ve çevresini sağ sayfalara, etkinlikleri sol sayfalara yerleştirmiştir. Sahnedeki geleneksel minyatürde kilerden daha çok yer kaplayan figürler, tek kılpla sınırlanmayarak bepsine az çok farklı hareketler ve değişik yönler çevrilen başkalar verilmektedir. Arka planda küçültülmüş verilen manzara, ayrıntıya kaçmadan işlenmiş, derinlik etkisi güçlendirilmeye çalışılmıştır."

Levni'nin Sürname için yaptığı minyatürler Osmanlı resim sanatında büyük yenilikler getirmiştir. Sürname dışındaki minyatürleri çeşitli albümlerdedir. Bu albümlerden birinde tek kadın ve erkek portrelerinden oluşan 43 minyatür bulunur. Bu portreler, sanatçının karakteristik üslup özelliklerini sergiler.

Osmanlı tarih yazarı Dimitri Kantemir'in yazdığı Sılsilename kitabındaki padişah portreleri de sanatçının fırçasından çıkmıştır, ancak orijinaleri bulunamamıştır.

III. Ahmed'in şehzadelerinin sünet düğününde şeker bahçelerinin geçişi. Sürname-i Vehbi (Topkapı Sarayı Müzesi)

PORTRE SANATINDA YENİ BİR ÜSLUP

Gül İrepolu, sanatçının portrelerini şöyle değerlendirir: "Levni'nin Sürname için yaptığı minyatürler Osmanlı resim sanatında büyük yenilikler getirmiştir. Sürname dışındaki minyatürleri çeşitli albümlerdedir. Bu albümlerden birinde tek kadın ve erkek portrelerinden oluşan 43 minyatür bulunur. Bu portreler, sanatçının karakteristik üslup özelliklerini sergiler."

Osmanlı tarih yazarı Dimitri Kantemir'in yazdığı Sılsilename kitabındaki padişah portreleri de sanatçının fırçasından çıkmıştır, ancak orijinaleri bulunamamıştır.

gürlüğe olduğu bir renk skalası kullanan Levni, gelenekseliği yalnızca temel özellik ve oturuşlara taşımış, bunun ötesinde padişahları betimlemeye yaptığı yenilikler, yeni kılpların ortaya çıkmasına yol açmıştır."

Edirneli ressam Levni, Batılılaşma sürecinin başlangıcındaki Osmanlı sanatını özüne bağlı kalarak yenileyen büyük bir sanatçydı. Tarihiçiler onun eserlerini, Lale Devri'nin atmosferini görkemli bir biçimde yansıtırken, aynı zamanda resim sanatında üslup ve anlayış bakımından bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. ■

Levni'nin portresi

GÜNEYDOĞU AVRUPA'NIN GİZEMLİ HALKLARI

TRAKLAR

Göç hareketlerinin kavşığında özgün bir kültür. Yüzyıllar boyunca Grek, İskit, Pers, Makedon ve Roma akınlarını göğüsleyen cesur bir halk. İstila hareketlerine boyun eğmeyen sarsılmaz bir direniş ruhu. Balkan Dağları'nın tepelerinde sönmeyen bir isyan ateşi... Düşmanları, onlara vahşi ve barbar anlamına gelen 'Trak' adını verdi. Onlar ise Demir Çağı'nın acımasızlığıyla ünlü dünyasına vatanseverlikleri, kahramanlıkları ve hümanist inançlarıyla damga vurdular... Yaşadıkları topraklar onların adıyla anıldı...

■ YAZI: ZEKİ KAR

Trakya... Bin yıldan fazla bir süre Güneydoğu Avrupa'ya hükmeden Trak kabilelerinden gelen bir isim. Ancak, bölgeye adını veren bu halk, kendilerini Trak olarak adlandırmadı. Yaban, vahşi, barbar anlamına gelen bu isim onlara komşuları Grekler tarafından verildi. Günümüze onlardan geriyeye kalan maddi kültür öğeleri, müzelerde sergilenmekte. Ancak, yaşadıkları coğrafya üzerinde, tam anlamıyla gelişmiş kentler kuramaları, ölümleri yakma gelenekleri ve kıyı kesimlerinde Makedon ve Roma kültürüyle iç içe giren özellikleri nedeniyle Trakların kimliği gizemini hala koruyor. Bu sayfalarda, müzelerdeki Trak eserlerini gezip, akademik kaynakları gözden geçirecek bu soruya yanıt aradık...

Tarihi kaynaklar, Trak kabilelerinin MÖ 2000'in ortalarından itibaren göç hareketleri içinde bulunduğunu ve MÖ 1500-1200 yılları arasında Trakya'da yerleş-

tiklerini ortaya koyuyor. Traklarda yazı olmadığından, bu halkın tarihindeki serüvenini, ancak MÖ 8. yüzyılda Homeros'un İlyada destanı ile antik çağ tarihçileri Herodot, Thukydides, Strabon ve Xenophon'un yazdıklarından öğrenebiliyoruz.

MÖ 5. yüzyılda yaşadığı olan tarihçi Herodot, Traklar hakkında şöyle diyor: "Trak halkı Hintlilerden sonra insanlar arasında en kalabalık grup olup, tek kişi tarafından yönetilseler ya da birlikte hareket edebilselerdi, hiçbir zaman boyun eğdirilemezler ve tüm halkın en kuvvetlisi olurlardı. Ancak bunu onlar hiçbir zaman gerçekleştiremediler."

TRAKLAR KİMDİR?

Antropolojik araştırmalar, Trakların köklerinin binlerce yıl öncesine, neolitik çağa kadar uzandığını, göçlerle gelenler bulunmakta birlikte Trakların yerli bir halk temsil ettiğini gösteriyor.

Antik çağ
Trakya
Haritası
(Grafik:
Edirne
Derneği
arşivi)

Traklar hakkında araştırma yapan bilim insanlarından Afif Erzen, "Tarihte Traklar olarak bilinen halkın, memleketle göç suretiyle gelmelerinden çok önce, çok daha seyrekte olsa, ülkenin yerli bir halk tarafından iskan edilmiş olduğu anlaşılmalıdır. En eski halkın ırk durumu hakkında fazla bigimiz yoktur. Aynı zamanda eski yerli halkın ülkeye gelen göçmen Traklarla karışması hakkında da bilgilerimiz az ve yetersizdir. Bize kadar gelen belgelere göre, Traklar geç antik devre kadar, Kuzey Avrupa ırk tipinin oldukça kuvvetli bir temsiliysidir" diye yazıyor.

Trakların yoğun olarak yaşadıkları yerlerde, sayıları elliyi bulan kabile adı kayıtlarda geçiyor. Bu kabile adlarını bazıları ve yaşadıkları bölgeler şöyle: Astailer: Istraanca Dağları; Apsintiler: Enez'in doğusunda; Bessailer: Meriç-Rodop vadilerinde. Büyük kabilelerden; Bettegeriller: Edirne civarında; Drugeriler: Orta Meriç bölgesinde; İynler: Bugün-

kü Midye-İgneada bölgesinde; Ladepsoylar: Ergene vadisinde; Odrysler: Tuna kasabasına kadar olan bölgede. Trakya'nın en meşhur kabilesi; Sapalar: Roma çağındaki en önemli kabilelerden biri; Satriiler: Rodoplar'da maden ocaklarına sahip olan güçlü bir kabile.

TRAKYA NERESİ?

Herodot'un Hintlilerden sonra en kalabalık halk olarak gösterdiği Trakların yaşadığı tarihi coğrafyanın sınırları ise bellidir. Doğal özelliklerle belirlenen bu sınırların doğusunda Karadeniz ve İstanbul Boğazi yer alır. Batıdaki sınırı ise antik çağda adı Axios olan Vardar Nehri olarak kabul edilir. Kimi araştırmacılar bu sınırı, nehrin batı kısmına da uzatırken, kimileri Struma ve Mesta ırmağı olarak kabul eder. Tuna, Trakya'nın kuzey sınırını çizerken, Marmara ve Ege Denizi de güney sınırını oluşturur. Ancak Tuna'nın kuzeyinde Romanya topraklarında da ▶

"TRAK HALKI HİNTLİLERDEN SONRA İNSANLAR ARASINDA EN KALABALIK GRUP OLUP, TEK KİŞİ TARAFINDAN YÖNETİLSER YA DA BİRLİKTE HAREKET EDEBİLELERDİ, HİÇBİR ZAMAN BOYUN EĞDİRİLEMEZLER VE TÜM HALKLARIN EN KUVVETLİSİ OLURLARDI. ANCAK BUNU ONLAR HİÇBİR ZAMAN GERÇEKLEŞTİREMEDİLER."

HERODOT

Kotsis'in Mezar Steli, MO 3. Yüzyıl (İstanbul Arkeoloji Müzesi)

Trak izlerine rastlanır. Ege Denizi'nin kuzeyindeki adaların bazılarında Trak kabilelerinin bir kısmının yaşadığı da bilinir. Anadolu'nun kuzeybatısında bir devlet kuran Bitynler de, Trakya'dan Anadolu'ya göç eden Trak soyundan gelen bir halk.

CESUR VE SAVAŞÇI KABİLELER

Trakların yaşadığı mekanlar, kalık kıyafetleri, aile hayatı, sosyal ilişkileri hakkındaki bilgiler kısıtlı da olsa, yazılı kaynaklar, vazo resimleri ve mezar eşyalarından elde ediliyor. Afif Erzen, Trakların kişisel karakteri ve günlük yaşamına ilişkin şu bilgileri veriyor:

"Traklar, kuvvetli, oldukça kültürlü, fakat henüz fazla derecede tabiatı bağılı bir halk tipini temsil etmektedir. Genellikle kaba ve vahşi bir yaşayış tarzına sahiptir. Eski Helen duygu ve anlayışına göre, barbar olarak tarif edilmiştir. Cesaret ve savaşçılıktaki kabiliyetleri, onların en önemli vasıflarıdır. Bundan dolayı Traklara gerek Atinalılar, gerekse Romalılar ordularında ücretli asker olarak itibar göstermişlerdir. Karakterlerinin gölgesi tarafı olarak ise gaddarlık, hilekarlık, vahşet ve sarhoşluk özellikle belirtilmektedir. Trakların yerleşme yerleri çok çeşitli idi. Mağara iskanından gayet iyi tahkim edilmiş ka-

jelere, çobanların hayvan çiftliğinden, kazıklar üzerinde inşa edilmiş balıkçı köylerinden açık şehirlere kadar, her şekilde iskan yerlerine rastlanmaktadır. Heredot, Prusya Gölü'ndeki kazıklı binaların varlığını bize bildirmektedir. Traian sütunundaki kabartmalardaki tasvirler, Trakların evleri hakkında da bir fikir verir. Sofya Müzesi'ndeki ev şeklindeki 'urn'lar Traklardan önceki halkın kültürleri hakkında bilgiler vermektedir."

GÖÇLER VE İSTİLALARIN TARİHİ

MO 8. yüzyılda Grek ticaret kolonilerinin yayılmasıyla kısa bir zaman diliminde, Trakya sahilleri şehirlerle donatıldı. Traklar için tarih çağları da bu dönemde başlar. Ege ve Marmara kıyılarını izleyen ticaret yolu üzerinde Halkidike, Abdera, Marroneia, Ainos, Selymbria ve Byzantion şehirleri kurulur. Trakya kıyı seridi Grek etkisine girer. Ancak bu etki, Trakya'nın içlerinde fazla yankı bulmaz. Ticaretle birlikte yaygınlaşan Grek diline rağmen Trakça ve Trak kültürü, Balkanlar'ın yüksek kesimlerinde hiçbir zaman yok olmaz. Kolonilerle birlikte ortaya çıkan yeni dünya düzenini Trak araştırmalarıyla tanıdığımız bilim insanı Mustafa H. Sayar şöyle açıklıyor:

"Genellikle koy ve mezra niteliğindeki yerleşmelerde yaşayan Trakların şehir olgusu ile tanışmaları, MO 7. yüzyıl başlarından itibaren Ege Denizi'nin Trakya kıyı bölgelerinde, Ege adaları, Kalkidikiya Yarımadası ve Batı Anadolu sahillerindeki şehir devletleri tarafından koloniler kurulmasıyla başlamıştır. Sahile yakın Trak köylerinin yakınlarında ya da hemen yanında önceleri ticari amaçla kurulan bu kolonilerden bazıları sadece pazar yeri niteliğindedir. Bazıları da zamanla gelişerek büyük bağımsız şehir devletleri haline geldi."

Ticari ilişkilerin hakim olduğu bu dönemde, Trakların da yeni sistem içinde yer aldığı anlaşılır. "Traklar, maden cevheri, orman ürünleri, komür,

fotoğraf: Emre Şengül

tuz, balık gibi ürünler ihraç ederken, kolonilerden seramik, metal eşya, zeytinyağı ve sarap gibi ürünler satın alırlar.

MO 7. yüzyılda Tuna'yı aşan İskit akınları Trakya'ya yönelir. Anadolu'yu hakimiyeti altında tutan Persler, Trakya'ya geçerek İskitleri durdurmaya çalışır. Bir süre Trakya'da kaldıktan sonra geri çekilen Persler, sonraki dönemlerde de Trakya'ya seferler yapar. MO S13'de ve 492'deki seferlerde Persler, sahil kentlerini eline geçirir. Hem İskitlere hem de Pers istilasına direnen Trak kabileleri, değişen güç dengelerine göre zaman zaman onlarla ittifak içinde de girer. Ama yüksek kesimlerdeki Trak kabileleri, istilalara karşı özgürlüklerini ve kimliklerini korumayı her zaman başarır. ▶

Taçlıcabayır
Tümülsü'nde Ele
Geçen Dört Emzikli
Tören Kabı (Edirne
Arkeoloji Müzesi)

ODRİS KRALLIĞI

Doğu Trakya'da Pers istilasına karşı vatanseverlik duygularıyla gelişen ilk Trak devleti ortaya çıkar. Tunca Nehri vadisinde oturan Odris kabilesi, Trakya tarihinde nadir görülen bir girişimle komşu kabilelerle birleşir. Odrisler MÖ 5. yüzyılda Meriç Nehri çevresini ele geçirir. Pers devlet yapısını örnek aldıkları anlaşılan Odris devletinin ilk kralı Teres'in Teres'in oğlu Stalkes ise diğer Trak kabilelerini ve kıyı kesimindeki kolonileri hakimiyeti altına alarak gücü bir devlet haline gelir. Kypsela'nın (İpsala) başkent olduğu bu dönemde, Trak egemenliğinin geniş bir bölgeye yayıldığı görülür. Stalkes'in oğlu Seutes'den sonra üç çekimelerin hakim olduğu bir süreç yaşanır.

Trak kabilelerinin güçlü birlikler kuramadığı bir dönemde, batıdaki Trak boylarını egemenliği altına alan Makedonya kraları Philip ve İskender, doğu Trakya'yı, zengin maden kaynaklarını ve sahildeki kentleri ele geçirir. Odrisler, Makedon güçleri karşısında tutunamaz...

ÖZGÜRLÜK TUTKUNU TRAKLAR

Ancak İstirancalar'ın yüksek kesimlerindeki Trakların, Makedon işgaline karşı direnişi sürer. İstilaya rağmen Trak kültürü yok edilemez. Odris prensleri önderliğinde gelişen isyanlar, İskender ve onun ölümünden sonra Lysimachos döneminden de sürer. Kıyılardaki yabancılara işgaline karşı Odrisler, dağlık kesimlerde özgürlüğünü haykırarak bir kabile olarak varolurlar. Bulgaristan'ın, Kazanlık yakınlarında bugün baraj suları altında kalan Seuthopolis kenti, bunun kanıtlarından birisidir.

MÖ 2. yüzyıldan itibaren Trakya'da Roma etkisi varlığını göstermeye başlar. Makedonya'yı ele geçirip doğuya yönelen Romalılara karşı yer yer direnen Odrisler gücü, o dönemin 'süper gücü' konumundaki Roma'yı durdurmaya yetmez. Odrislerin bağımsızlığı hedefleyen isyancı Romalılar tarafından her defasından ezilir. Bunda, bazı Trak kabilelerinin Roma ile işbirliği yapması da rol oynar. Roma, izlediği

Eriklice Tümülüsü'nde bulunan Trak miğferi, MÖ 4. yy (İstanbul Arkeoloji Müzesi)

asimilasyon politikasıyla Trak kimliğini ortadan kaldırmayı amaçlar.

Trakya'da hassas dengelerin hüküm sürdüğü bir dönemde, Romalılarla iyi geçinmek isteyen Trak kralı IV Kotys, başkent Vize'de Roma tapınağı bile inşa eder. Romalılaştırılma siyaseti karşısında bölünen ve iç kavgalara tuşanan Trak aileleri hiçbir varlık göstermez. MS 1. yüzyılın ilk dönemi isyan ateşinin alevlendiği bir dönemdir. 21 yılında Odrislerin katıldığı büyük bir isyan dalgası Trakya'yı sarar. Roma, dağlık kesimlerde yıllarca süren isyancı güçlekle bastırır. MS 45'de Trakya'nın umudu artık tükenmiştir. Bu tarihte Roma'ya bağlı bir eyalet haline gelir ■

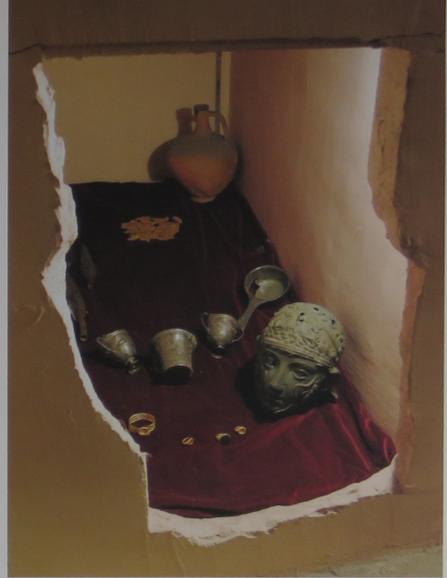
Vize Tümülüsü, Trak Kralı Raimetaltes'in Mezar Odası MS 1. yy (İstanbul Arkeoloji Müzesi)

MEGALİTİK ANITLAR

Traklardan günümüze kalan en dikkat çekici anıtlar dolmenlerdir. İri taşlardan harç kullanılmadan inşa edilen bu yapılar, tarih öncesi dönem etkileyci megalitik anıtlar arasında yer alır. Edirne'deki dolmenler ilk kez Şevket Aziz Kansu tarafından araştırılmıştır. 1980'den sonra da İstanbul Üniversitesi'nden Mehmet Özdoğan bölgede envanter çalışması yapar. Mezar ya da tören yeri olarak yapılan dolmenlerin birçoğu, defneciler tarafından kazılarak tahrip edilmiştir. Trak kültürüne şık tutacak olan bu anıtlar hakkındaki bilgileri Mustafa Sayar'dan aktaralım:

"Trakya megalitik anıtları, dolmenler ve dikilitaşlar olarak iki gruba ayrılır. Yerel halkın 'kapaklıkaya' adını verdiği dolmenler, boyları 2 metreyi geçen iri yassı taşlardan yapılmıştır. Arka kısmında mezar odasını oluşturan bir bölüm, bunun önünde koridor gibi uzanan iki oda bulunur. Bu nedenle bunlara bilimsel olarak 'geçitli mezar anıtları' adı da verilmektedir. Her bir odanın yan duvarı iri taş bloklarıyla iskambil kağıdı gibi üst üste konmasıyla yapılmış, bunların üzeri yine yassı bir taş bloka kapatılmıştır. Odaların arasındaki kapı işlevi olan blokta ölünün ruhunun serbestçe dışarı çıkmasını sağlamak için yuvarlak bir delik bulunmaktadı. Geçitli oda diğer, dairesel bir temenos duvarıyla çevrimsiz ve tüm bu alanın içi kapak taşının üstünü açık bırakacak seviyeye kadar taşlı bir doğultu örütlecek küçük bir mezar tepesi oluşturulmuştur. Bu nedenle dolmenlerin daha sonraki tümülüs geleceğini öncüler oldukları düşünülmektedir."

Trakya'nın dikilitaşları ise henüz açıklığa kavuşturulamamıştır. İnce uzun yassı işlenmiş olan bu taşlar yer üstündeki boyu 4-5 metreyi bulmaktadı. Uzmanların bir kısmı, menhirleri, Trakların dışında farklı kültürlerle ilişkilendirmektedir ■

TRAKLARIN MİRASI EDİRNE TURİZMİNE KATKI SAĞLAYACAK

Bu topraklarda yüz yıllarca hüküm süren Trakların bıraktığı kültürler, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini her geçen gün daha fazla ediyor. Dünyanın çeşitli ülkelerinden Edirne'ye gelen akademisyenler, Trakların izlerini sürüp gizemlerini ortaya çıkarmak için çalışmaları yapıyor. Bulgaristan ve Romanya'nın bu konuda bizzden ileride olduğuna söyleyebiliriz.

Trakların mirası, her şeyden önce bölge tarihini aydınlatılması bakımından çok değerli bir birikim. Edirne'nin kimliğini oluşturan temel değerlerden biri Trak kimliği. Özgün bir destinasyon yaratması bakımından, Edirne turizmi için de büyük bir fırsat. Trakoloji konusunda uzun yıllar araştırmalar yapan Trakya Üniversitesi'nden Prof. Dr. Engin Bektaş, Edirne Dergisi'ne

yaptığı açıklamada, Trak kültürünün Edirne turizmi açısından önemini şu sözlerle vurguluyor:

"Avrupa Birliği'ne girme çabalarına sahne olan bir süreçte Trakya'nın Türkiye için taşıdığı önem çok büyük ve hatta hayati öneme sahip. Trak kültürü çok ilginç ve zengin, bu kültür mirası yeni bir destinasyon yaratma bilirdir. Bulgaristan ve Romanya en güzel örnekler. İnsanlar Avustralya gibi uzak diyarlardan Bulgaristan'a Trak anıtlarını görmeye geliyor. Önemi olan tanıtım. Bizim elimizdeki Trak mirası hiç de küçümsenmeyecek boyutlarda ve atıl duruyor. Gerçek bilim insanlarının elinde değerlendirilmeyi bekliyor. Sınırları kaplılarını yeni başından Lalapaşa, Edirne'nin gerçek turizminin kapısı olacaktır." ■

TRAKLARIN YEREL DİNİ: ORFEİZM

Trakya'da dini motiflerin gelişmesinde özel bir yer tutan Dionysos inancı, Orfeus kültürünü geliştirmiştir. Orfeus özellikle kadını dini törenlerin, alın ve gümüş madenlerinin zengin olduğu Pangaea Dağı ve çevresinde yapıldığı bilinir. İnanışa göre Orfeus, şarkılarıyla insanları, hayvanları ve bitkileri etkileyen bir lir çalıcısıdır.

Mitolojeye göre, bir yılının sokarak öldürdüğü karısı Eurydike'yi geri getirmek için ölüler diyarına giden Orfeus'a, yeraltı dünyasının tanrıları karşısına geri dönüp bakmaması şartıyla verir. Karısını tekrar yeryüzüne getiren Orfeus, tam yeryüzüne çıkacaklarken bir anlık dalgınlıkla geri dönüp bakın-

ca, karısını ebediyen kaybeder.

Orfeus, acısını lir ile şarkıları söyleyerek hafifletmeye çalışır ve bir daha hiçbir kadına aşık olmaz. Efsaneye göre, Orfeus, kendisini öldü edemeyen Trakyalı kadınlar tarafından parçalanarak öldürülmüştür.

Orfeus miti, Trakya'da Orfeus inancının doğması neden olmuş ve sonradan gelişen dinleri de etkilemiştir. Orfik rahiplerin yaydığı bu yerel dine göre, ruh daima yaşar, öbür dünyada var olabilmek için yeryüzünde çileli bir hayat sürmek gereklidir. Yaşamın kutsalılığı dolayısıyla, bir canlının hayatına son vermek ve intihar etmek yasaktır ■

Orfeus Kabartması (Edirne Arkeoloji Müzesi)

TESADÜFEN KEŞFEDİLEN LEZZET KEŞAN SATIR ETİ

Doğal güzelliklerinin yanı sıra yöresel lezzetleriyle de adından söz ettiren Keşan'ın ünlü, 'satır eti' ile giderek yayılıyor. Keşan Ticaret ve Sanayi Odası, satır etinin özelliklerini ve lezzetini korumak amacıyla, marka tescilli için patent başvurusu yaptı.

■ YAZI-FOTOĞRAF: SONAY CAN

Keşan'ın, ünlü ilçe sınırlarını aşan lezzeti satır eti, malzemesi, hazırlanması, pişirilmesi ve servisiyle yörenin en popüler yiyeceği... Güney Trakya'nın doğal ortamında yetişen bir yaşını doldurmuş kuzudan elde edilen et, satırla ince ince doğranması nedeniyle 'satır eti' olarak adlandırılıyor.

Keşan Ticaret ve Sanayi Odası'nın coğrafi işaretli marka tescilli için başvuruda bulunduğu satır etinin ortaya çıkışının hayli ilginç bir öyküsü var.

Üç kulları satır eti yapan bir ailen günümüzdeki temsilcisi Volkan Kuru, satır etinin bir rastlantı sonucu Yenimuhacı Köyü'nde keşfedilmesini şöyle anlatıyor.

"Satır eti, 1960'lı yıllarda, şans eseri ortaya çıkmış. Çok miktarda et alan bir aile, etin hepsini aynı akşam bitiremiyor. Kuzunun, ön kol ve butları kalıyor. Etin kemikleri ve sinirlerini satırla ayırıyorlar, kömür ateşinde pişirdikten sonra saklıyorlar. Pişen etin, çok lezzetli olduğunu farkına varılmasıyla, insanlar etini bu şekilde tüketmeye başlıyor. Satır eti tesadüfen böyle keşfediliyor."

DEDEDEN TORUNA LEZZET MİRASI...

Volkan Usta'nın kahvecilik yapan dedesi, bu lezzetin keşfedilmesinin ardından kahvehanesini lokantaya çevirerek, Yenimuhacı'dı diğer ailelere de öncülüyor. Zamanla Keşan-Malkara karayolu üzerinde sıralanan lokantalardan sayısız 10'u buluyor. Satır etinin lezzetinin şöhretini Trakya ve İstanbul'a yayınlara ise üçüncü kuşak ustalar. Onlardan birisi olan Volkan Usta, bu haklı şöhretin kazanılmasında Keşanlıların büyük payı olduğunu dile getiriyor...

Satır etin en önemli özelliği, içinde baharat bulunmaması. Volkan Kuru, "Bu yüzden etin gerçek lezzeti ortaya çıkıyor. Kuzunun but kısmından alınan eti, özel olarak hazırlanan satırla, kütüğün üzerinde kesiyor, bir gün dinlendirdikten sonra, tel ızgaraya üzerine parmak kalınlığında yayıyor ve mangalda meşe kömürü ateşinde pişiriyoruz" diye anlatıyor satır eti lezzetinin hazırlanışını.

MARKALAŞIYOR

"Keşan Satır Eti'nin elde ettiği haklı şöhret, turizm sektörün-

de de yankı buluyor. Lezzet tutkunları, İstanbul'dan ve çevre illerden satır etini tatmak için Keşan'a geliyor.

Satır etin özelliklerinin korunması için kolları sıvayan Keşan Ticaret ve Sanayi Odası, Türk Patent Enstitüsü'ne başvurarak 'coğrafi işaretli marka tescilli' yapıyor.

SATIR ETİN ÖZELLİKLERİ:

Marka kimliği kazanacak olan 'Keşan Satır Eti'nin kalitesinin korunması için standartlar da tanımlanmış. Buna göre belirlenen özellikler şöyle sıralanıyor:

"Keşan Satır Eti'nin diğer etlerden ayrılan en önemli özelliği, sözsüz etin Güney Trakya Bölgesi'nin doğal ortamlarında yetişen; yonca, kekik, arpa, buğday ve mısır gibi doğada bulunan besinlerle beslenmiş, canlı ağırlığı 40 kg. civarında olan kıvrık ve yaşını doldurmuş süt kuzularından elde edilmesidir. 'Keşan Satır Eti' hazırlanırken, karışım içinde tuz dışında salça, sebze, baharat vb. hiçbir madde kullanılmaz."

edilerek bir kabın içinde yoğruluyor.

Kıyılmış, yoğrulmuş ve pişirilmemiş satır etinin bir porsiyonunun net ağırlığı 170-180 gr. Porsiyonlar haline getirilmiş satır eti, 8-9 mm kalınlığında genişletilerek, istenilen şekli veriliyor ve tel ızgaranın içine, dağılmayacak şekilde dikkatlice konuluyor.

SATIR ETİN PİŞİRİLMESİ

Porsiyonlar haline getirilen satır eti, çift taraflı tel ızgaraya asarına konulduktan sonra, meşe kömürü mangalda kıvamına gelene kadar pişiriliyor. Pişirme derecesi ise, etin renginin kırmızıdan koyu kahverengiyeye dönme seviyesindedir. Pişirme esnasında tel ızgara (Oluklu veya saç ızgara kullanılmıyor). birkaç defa çeviriliyor. Bu sırada etin içinde bulunan yağlar, mangal kömürüne damlıyor, böylece et tadını ve kıvamını alıyor. Satır eti pişirilince porsiyonda %20-25 kayba uğruyor.

HAZIRLANIŞI:

Etin sertliğinin geçmesi ve yumuşaması için, kuzu kesilidikten sonra, 0 ile+4 derece arasında iki gün boyunca saklanıyor. Yumuşayan etin içindeki sinir, damar, kemik, kırıkdağ ve zar gibi kısımlar ayıklanıyor. Ancak süt kuzularının yağı olması halinde, kuzu etinin %30'unu gemekmek kaydıyla, dana etinin but kısmından ilave ediyor.

KTSO'nun marka tarifine göre, 'Keşan Satır Eti'nin en önemli özelliği, tek elle tutulan ve 'satır' denilen keskin bıçakla, kütük üzerinde vurularak, kıymının biraz irisi haline (En küçük mercimek tanesi, en büyük nohut tanesi kadar olacak şekilde) gelinceye kadar parçalanmasıdır."

Bir kg. etin içine 5 gr. tuz ilave

'KEŞAN SATIR ETİ'NİN SUNUMU

Pişmiş satır eti, geniş ve yaygın porselen tabaklarda, mevsimine göre oluşturulmuş garnitürlerle servis ediliyor. Garnitürler, yazın domates, soğan, yeşil biber; kışın ise havuç, mor lahanaya, marul ve turşu. "Keşan Satır Eti'nin yanında koyun yoğurdu ve zeytinyağlı çoban salata da tavsiye ediliyor. Servis edilen etin, sıcak sıcak yenmesi gerekiyor. Çünkü 'Keşan Satır Eti' soğuyunca özelliğini kaybediyor ■

KEŞAN'S CHOPPER KEBAB

Keşan's famous and delicious chopper kebab is prepared with a special knife and so called after it. It is the most popular food at that area with its ingredients, way of being prepared, cooked and served. The meat comes from a lamb which is raised in the natural habitat of southern Thrace and not one year old yet.

This special taste is found by coincidence in 1960s, a family that has bought a lot of meat can't eat it whole in one night. They take out the bones of the left over meat, chop it and preserve after cooking at coal fire. After they realize how delicious the meat is in the way it is cooked, most of the people start eating it in this way.

The most important characteristic of chopper kebab is that there is no spice in it. The masters say the real taste of the meat is understood better without spice and tell how the meat is prepared: "We chop the meat taken from the leg of the lamb with a special knife on a lodge. We let it wait for one day than lay on a wire grill and cook in oak coal."

The righteous fame of Keşan Chopper Kebab has its impact on tourism. The ones that are seeking for special flavors come to Keşan to taste this unique meat from Istanbul or Greece. The Chamber of Commerce and Industry of Keşan is branding the chopper kebab to preserve its characteristics ■

VİTRAY SANATÇISI SERDAR İYİZ SANAT ÖĞRENMEK İÇİN ÜÇ ÜLKEYİ DOLAŞTI

Sarayçı'nda, ETSO'da Trakya Birlik'te, Orduevi'nde, Vali Konağı'nda vitray ve mozaik çalışmalarıyla mekanları süsleyen Serdar İyiz, cam sanatını öğrenmek için üç ülkeyi dolaştı...

Büyük boyutlarda renge- renk mozaik ve vitray çalışmalarıyla tanıştığımız Serdar İyiz'in bu sanatı öğrenmek için çıktığı yolculuğun ilginç bir hikayesi var.

Altı yıldır Edirne Fotoğraf Sanatı Derneği EFOD'un başkanlığı-

yor o günleri... Yunanistan'dan İtalya'ya geçen İyiz, vitray sanatı açısından kendini bir cennete bulur. İyiz, "İtalya'da vitraysız yapı neredeyse yok, burada kaldığım 5 aylık süre içinde tarihi eserleri ve mimarideki vitray uygulamalarını yakından inceleme fırsatı buldum, cam sanatının cazibesi beni tamamiyle kuşatmıştı" diye anlatıyor o dönemde yaşadığı duyguları.

Boylesine çok yönlü bir kişi-liğe sahip olan İyiz, bir raslantı sonucu çıktığı yolculukta renkli camların peşine düşer. Siyasi göçmen olarak başladığı bu zorunlu yolculuğun ilk durağında Atinalı vitray işçilerinin ismarladığı kahve, onun hayat felsefesinde kökünden değiştirir.

CAM SANATININ CAZİBESİ

Bir yandan Politeknik Üniversitesi'nde Yunan Dili Bölümünü bitiren Serdar İyiz, bir yandan da kiliselerin ve tarihi eserlerin vitray ve mozaiklerini incele. Vitray sanatını öğrenmeye karar verir.

Serdar İyiz, "Yunanistan'da bir yandan da masa tenisi hocaları yaptım, onarım yapılan kiliselere gidip ustalarla tanıştım. Yunan halkı Türkleri seviyor aslında, bana çok yardımcı oldular. Vitray sanatını yakından tanıdım, nasıl yapıldığını anladım" diye anlatı-

yor o günleri... Yunanistan'dan İtalya'ya geçen İyiz, vitray sanatı açısından kendini bir cennete bulur. İyiz, "İtalya'da vitraysız yapı neredeyse yok, burada kaldığım 5 aylık süre içinde tarihi eserleri ve mimarideki vitray uygulamalarını yakından inceleme fırsatı buldum, cam sanatının cazibesi beni tamamiyle kuşatmıştı" diye anlatıyor o dönemde yaşadığı duyguları.

SANAT İÇİN UZUN YOLCULUK

İtalya'da oturma izni olmadığı için çalışma alanı bulamayan Serdar İyiz, Almanya'ya gider. Burada Goethe Enstitüsü'ne devam eder, önce Almanca, ardından da vitray eğitimi alır. Üniversite eğitiminden arındırılan piyasada, ustaların yanında ücretsiz çalışmak zorunda kalır. Bu dönemde maddi zorluklar yaşadığını, fakat azmi ve yeteneğiyle dikkat çektiğini anlatan İyiz, kendi deneyimiyle ilgili çarpıcı bir saptamamın da altını çizmeden edemiyor.

"Bizim kuşağımız çok yetenekliydi, çünkü biz oyuncaklarımızı kendimiz yapıyorduk. Arabalar-

mızı, çemberlerimizi, kılıçlarımızı kesip biçerek ve çiviyle çakarak kendimiz yapıyorduk, aslında bu beceri geliştirme eğitimi. Bu açıdan şimdiki nesil bu kadar yetenekli değil."

SON DURAK EDİRNE

Serdar İyiz'in vitray sanatını öğrenmek için çıktığı bu yolculuk yine Edirne'de son bulur. Atölyesinde 12 yıldır vitray ve mozaik çalışmalarını sürdüren İyiz, bugün pek çok kuruluş ve kişi için eserler üretiyor. Edirne Ticaret Odası, Ticaret Borsası, Trakya Birlik, Orduevi, Edirne Belediyesi, Edirne Valiliği onun çalışmalarını süsleniyor.

Serdar İyiz vitray ve mozaik sanatını ise şöyle tanımlıyor: "Vitray, camların kesilerek belirli kompozisyonlara göre birleştirilmesidir. Renkli camlar alçı, bakır folyo, lehim ve kursun gibi malzemelerle birleştirilir. Vitray sanatı büyük camların blok halinde döşülmesinin zorluğundan doğdu. Vitray aynı zamanda ışığın içeriye kontrollü alınmasını sağlar. Mozaik ise renkli camların 8-10 mm boyutunda kesilmesiyle elde edilen parçalarla yapılan kompozisyonudur. Aslında mozağın anavatanı Anadolu'dur."

Serdar İyiz, vitray ve mozaikleri tutkusuna yaptığı vurguluyor. Edirne'de bugüne dek pek çok vit-

"BİZİM KUŞAĞIMIZ ÇOK YETENEKLİYDİ, ÇÜNKÜ BİZ OYUNCAKLARIMIZI KENDİMİZ YAPIYORDUK. ARABALARIMIZI, ÇEMBERLERİMİZİ, KILIÇLARIMIZI KESİP BİÇEREK VE ÇİVİYLE ÇAKARAK KENDİMİZ YAPARDIK, ASLINDA BU BECERİ GELİŞTİRME EĞİTİMİ. BU AÇIDAN ŞİMDİKİ NESİL BU KADAR YETENEKLİ DEĞİL."

ray ve mozaik yaptığını söyleyen İyiz, pek çok müşterisiyle de dost olduğunu, evlerini zaman zaman ziyaret ederek yaptığı vitrayları gördüğünü kaydediyor. Vitray ve mozaik sanatının yeterince talep görmediğinden de yakınan Serdar İyiz, "Vitray Türkiye'de pek revaçta değil. Avrupa'da günlük yaşamın içinde avrupalı, kapı, pencere ve duvar süslemelerinde yaygın olarak kullanılıyor. Bizde ise insanlar yeni yeni evlerinde vitray istemeye başladı" diyor.

Vitray ve mozaik uygulamaların mimariye ruh verdiğini kaydederek, daha estetik ve dinlendirici mekanlar yaratıldığını da ekliyor ■ SÖYLEŞİ: ZEKI KAR

FOTOĞRAF TUTKUNU DIŞ HEKİMİ FARUK ETKER GEÇMİŞE TANIKLIK EDEN FOTOĞRAFLAR

Diş Hekimi Faruk Etker, aileden gelen fotoğraf merakı nedeniyle zengin bir arşive sahip. Etker, Edirne'nin neredeyse bir asırlık geçmişiye tanıklık eden binlerce fotoğrafın, oluşturulacak bir kent arşivinde değerlendirilmesini istiyor.

1947'de babasının askerlik görevini yaptığı Konya'da doğan Faruk Etker, ilkokulu İstanbul'un Şile İlçesi'nde okumuş. Ortaokul ve liseyi memleketinde, Edirne Lisesi'nde tamamlayan Etker, o zamanki adıyla İstanbul Diş Hekimliği Yüksek Okulu olan bugünkü Marmara Üniversitesi'ni bitirdikten sonra, Edirne'ye dönerek muayenehane açmış.

Diş Hekimi Faruk Etker, hekimliğinden daha çok, siyah beyaz Edirne fotoğraflarıyla tanışmış bir isim. Fotoğraf merakını ve asırlık Edirne arşivini oluşturmasını ise babası Doktor Niyazi Etker'e borçlu.

Faruk Etker fotoğraf tutkusunun hikayesini şöyle anlatıyor: "Babam Edirne Lisesi'nde okuduğu yıllarda fotoğraf çekip öğrencilere satarak harlığını çıkarıyordum. Çektiği fotoğrafların negatiflerini de hep sakladım. Bugün, 1935-36 yıllarında çektiği o fotoğrafların negatifleri sayesinde,

birçok kişinin babasının, dedesinin fotoğraflarını bulduk. Fotoğraf makinesini hiç yanından ayırmayan babam ve ortaokuldaki öğretmenim Tayyip Yılmaz fotoğraf sevgisini bana aşıladı. Tayyip Hoca'dan çok şey öğrendim."

Doktor Niyazi Etker, oğlu Faruk Bey'e sadece fotoğraf sevgisini değil, binlerce negatifi de miras bırakmış. Babasından kalan negatifleri özenle saklayan Faruk Etker, kendi çektiklerini de ekleyince, Edirne'nin neredeyse bir asırlık geçmişiye tanıklık eden büyük bir arşiv oluşturmuş.

Aslında Etker Ailesi'nin fotoğraf tutkusunun daha da uzun bir geçmişi var. 1880'li yıllarda Edirne'de, fotoğrafla ilk ilgilenen kişilerden birisi de Doktor Niyazi Etker'in amcasıymış. Faruk Bey'in amcası ise Edirne'de profesyonel olarak fotoğrafçılık yapmış.

SIYAH-BEYAZ FOTOĞRAFLAR- DAKI EDİRNE

Peki, Faruk Etker'in arşivindeki fotoğraflarda nasıl bir Edirne görüyoruz?

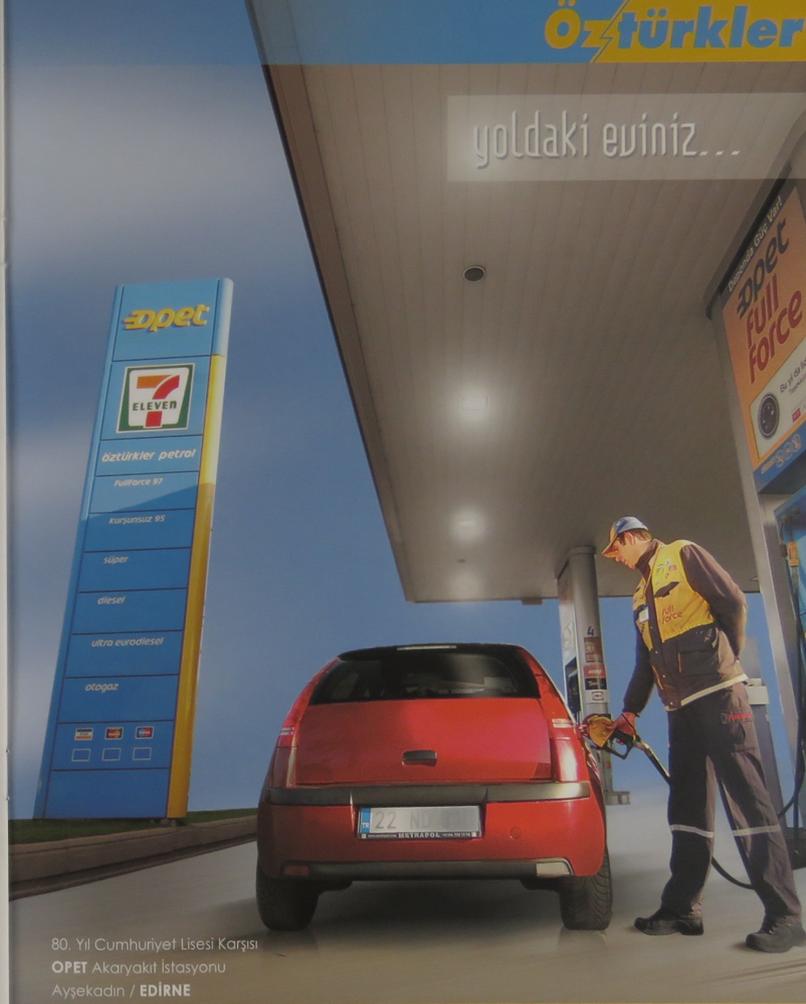
Faruk Bey, arşivinden bir fotoğraf çıkarak yanıtıyor bu sorumuza: "Yıl 1935. Babam bugünkü pehlivan heykelinin önünde bisikletle geziyor. Babam dahil, fotoğraftaki herkes kravatlı, birisi de papyonlu. Aradan tam 75 yıl geçti, bugün ben de dahil kılık, kıyafetimize o günkü özeni göstermiyoruz. Kıyafet, birbirimize saygının ifadesidir ve o azaldı. Fotoğraflar bize, eskiden daha aydın bir toplum olduğumuzu gösteriyor."

Fotoğraf tutkunu Diş Hekimi Faruk Etker, elindeki fotoğraf arşivinden insanların yararlanmasını istiyor. Fotoğraflarını, isteyen herkesle paylaştığını ifade eden Faruk Bey, "Birçok lokantada, işyerinde asılan fotoğrafları ben verdim. Mimarlık öğrencileri ve araştırmacılara da kapım açık. Bu fotoğrafları paylaşmaktan mutluluk duyuyorum" diyor.

"Fotoğrafın tanıklığı çok etkilidir, günümüzde eski fotoğraflara büyük ilgi var, eski portreler, şehrin geçmişteki hali, mekanlar, insanlar bize geçmişle ilgili önemli bilgiler aktarıyor" diye konuşan Faruk Etker, arşivindeki fotoğrafların bir kısmıyla 15 yıldır bir takvim bastırıyor. Etker, Edirne'nin eski ve yeni fotoğraflarının birlikte kullanıldığı, bu takvimin meraklılarının çok olduğunu da kaydediyor.

Yerel Tarih Grubu'yla birlikte sergi açmayı planlayan Faruk Etker'in fotoğraf arşivine ilişkin bir de önerisi var: "Fotoğrafların bir ara Hafızaga Konağı'ndaki müze için istenmişti, ben de seve seve kabul ettim, fakat konak kapandı. Arşivimin kurulacak bir kent müzesinde değerlendirilmesini beni mutlu eder, hem de Edirne için yararlı olur."

goldaki eviniz...

80. Yıl Cumhuriyet İstasyon Karşısı
ÖPET Akaryakıt İstasyonu
Ayşekadın / EDİRNE

tel: { 0284 } 225 11 83 fax: { 0284 } 212 00 29
edirne@ozturklerpetrol.com.tr

www.ozturklerpetrol.com.tr

The Mysterious Community of Southeastern Europe: The Thracs

The Thracs, who Thrace was named after, dominated Southeast Europe for more than a thousand years. Their neighbors Greeks were the ones who named them Thracs, meaning savage, wild and barbarian. The physical cultural aspects they left are known on display in museums but, because of that they didn't build enhanced cities on the environment they have lived, they had the tradition to cremate the dead, and that their culture was intertwined with Macedonian and Roman cultures on the coast lines, the identity of Thracs still remain as a mystery.

Historical sources show that the Thrac tribes were settled down in Thrace between the years 1500-1200 B.C. We can learn about the adventures of this community in history only via Homeros's Iliad in 8 B.C. and via the ancient age historians Herodotus, Thucydides, Strabon and Xenophon because the Thracs didn't write.

The historian Herodotus who has lived in 5 B.C. says about Thracs: "The Thrac people are the most crowded people after the Indians so that if they were led by one person or could have acted in unison, they would never be held down and be the most powerful community of all. But they were never able to substantiate that.

The anthropological researches puts forth that the roots of the Thracs are reached way before thousands of years to the Neolithic Age and

although there were people who came as migrants, Thracs represent a local community.

In fact the boundaries of the area that Thracs have lived are clear. In the east of these boundaries, Black Sea and Bosphorus are present. The western border is assumed as Vardar River, which was named as Axios in ancient age. While the Danube River determines the northern border, The Marmara and the Aegean Seas are the southern borders. But in the north of Danube in the Romanian lands there are also traces of Thracs present.

Even though the information about Thracs' living areas, their way of dressing, family lives and social behaviors are limited, the written sources are derived from vase engravings and tomb items. The most spectacular monuments left from Thracs in these days are the dolmens. These structures were built from huge stones without using any mortar and are one of the most stunning megalithic structures of the pre-historical age.

The cultural heritage left by the Thracs who have dominated these lands for hundreds of years grab the local and foreign tourists' attention more day by day. The academic groups, who came to Edirne from several different countries, trace the Thracs and do studies to unveil their mysteries ■

The Artist of the Tulip Era: Levni

Abdülcelil Çelebi from Edirne, who has marked the Tulip Era in which Ottomans were pursuing a peaceful policy with his extraordinary works of art, has signed his miniatures as Levni.

Abdülcelil Çelebi who was born in Edirne at the beginning of 1680s, first gathered attention, at Edirne Palace at its most vivid times, as being the assistant of the muralist. Abdülcelil became the head of the muralists while serving to Ahmed the III. after serving Mustafa the II. The aspects of western culture influencing the Ottomans were reflected in his miniatures. Levni developed a unique style in Ottoman art with the innovations he brought, marked the first 30 years of the 18th century and dies in Istanbul in 1732.

Surname-i Vehbi which is about the circumcision feast of the sultans' sons in 1720 is Levni's most important piece of art. Levni has displayed the activities happening in the 15 day long feast with such glamour in 137 miniatures.

The historians see his work as a mile stone in the art, considering his style and mentality, as well as saying that his works reflect the atmosphere of the Tulip Era in a magnificent way ■

Edirne and Yambol Project in the Scale of Brand-City

Edirne and Yambol Project in the Scale of Brand-City that was developed by Trakya University's school of economics and administrative sciences is completed. The project which lasted for a year and in which the brand values of the two cities are emphasized is concluded with a meeting introducing the studies done to the public. In the project final with a movie about Edirne and Yambol, the Edirne logo competition exhibit was also held. Brand-City recognition flyers and handbooks were published and distributed in Turkish, Bulgarian and English with in the project.

The project's aim, which earned to receive a grant from European Union for the "small scaled projects in the area of person to person activities" with in the Bulgaria-Turkey Cross-Border Cooperation, was to arouse tourism in the area by increasing job opportunities around the border and to contribute the area's economical and social development ■

Selimiye is a Candidate for World Heritage List

Hope to UNESCO World Heritage Candidate Selimiye Mosque and Social Complex from ICOMOS International Symposium... "Mediterranean World Heritage Cities' Approach to Management Plan International Symposium" is held in Edirne with the invitation of Edirne Municipality in 16-18 November 2009.

"World Heritage Candidate Area Selimiye's" introduction, preparation of the management plan, gathering the attention of the public were the subjects of the ICOMOS International Symposium held in the honor of Prof. Dr. Cevat Erder.

After the speech of the deputy mayor of Edirne and city planner, Namik Kemal Doleneken, which was titled "Edirne Historical Central Management Plan Experience", Sofia Avgerinos's, 'Kolnias'; Eleni Maistrovs, 'The Example of Greece';

Zeynep Ahunbay's, 'The example of Turkey'; Samir Abdullac's, 'Historical City Damascus Example' subjected presentations were held.

In the symposium that continued in five sessions, Vladimir Krogius, presented 'Sochi Example'; Nikos Agriantonis presented 'Greece Examples'; Giara Solar presented 'Alanya, Split, Tel-Aviv'

Emre Madran from Turkish Chamber of Architects presented the symposium report after the general evaluation of the Union of Chambers.

In the report, it is stated that Selimiye Mosque and Social Complex isn't only one of the most important structures of Edirne but the whole empire with its placement in the city and architectural aspects.

In the symposium reports it is exactly stated that Selimiye Mosque and Social Complex have earned to be a part of The World Heritage List ■

'The Awakening' Project of Women Entrepreneurs

The Awakening project, which is supported by EU and carried out by Chamber of Commerce and Industry of Edirne with the Chamber of Commerce of Drama Greece, is completed by the hand crafts exhibition held in September. The project aimed to support women entrepreneurs and 30 women from Edirne participated in it.

The women entrepreneurs participating in the programs in Edirne and Dedeagaç were educated on the topics; "Marketing and Marketing Strategies", "How to make a success-

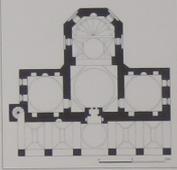
ful women's enterprise?", "How to survive in a men's world?", "Development and marketing of local products". The women entrepreneurs have made the first step for continuous trade relations both in Edirne and in foreign countries in the future.

The Awakening project is completed with the hand made souvenirs exhibition. In the hand crafts exhibition local and unique products of Edirne, that were made and put on market by women entrepreneurs, were sold ■

GÖLGEDE KALAN ANITLAR: BEYLERBEYİ CAMİİ

Edirne'de hangi sokağa giderseniz girin, mutlaka bir tarihi esere karşılaşırsınız. Kentin silüetini çizen Selimiye, Uçşerefeli, Eski Cami gibi antikal yapıların gölgesinde kalan pek çok yapı, hem mimari, hem de tarihi açıdan büyük öneme sahiptir. Bunlardan biri de Beylerbeyi Camii'dir.

Eseri yaptıran Rumeli Beylerbeyi Mirimiran Sinan Bey ya da Sinanüddin Yusuf Paşa, Edirne kentinin kurucularındandır.

Beylerbeyi Camii Planı

Hibrî, Enis-ül Müs-amirin adlı eserinde, "Hangi beylerbeyinin olduğu bilinmiyip, (H 832- M 1428) tarihinde yapılmıştır" diye yazmaktadır.

İmaret ve zaviye olarak inşa edildiği, sonradan camiye çevrildiği biliniyor. Beylerbeyi İmareti, Osmanlı mimarisinde önemli bir geçit dönemi yapısı olarak kabul edilir. Yapının özgün bir planı vardır. Ağır bir revaktan kubbeyle örtülü merkezi şadırvanlı bir mekana girilir. Onu izleyen eyvanın özgün bezemeli bir örtüsü vardır.

Orta kubbeden geniş bir kemerle ayrılan eyvan, bir dörtgen ve bir yarım sekizgen iki bölüme ayrılmaktadır. Şadırvan üzerindeki kubbe fenerlidir ve zengin

bir mukarnas örgüyle duvarlarla birleşir. Şadırvanlı bölümden daha yüksekteki eyvan, yapının cami amacıyla tasarlanmadığını gösterir. Eyvan bölümünün çok kenarlı nişle bitmesi de yapının özgün öğeleri arasındadır.

Yapıyla aynı dönemde inşa edilen, günümüzde harap durumundaki Beylerbeyi Hamamı ile aynı bezemeli özelliklere sahip olmasından, her iki yapının da aynı ustalar tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

Mimarlık Sözlüğü

İmaret: Yoksullarla birlikte, medrese öğrencilerine ve kalenderhanede kalanlara yemek dağıtmak amacıyla kurulmuş hayır evi, aşhane.

Revak: Üstü örtülü, önü açık galeri, kemeraltı.

Eyvan: Eski evlerde, üç yanı duvarla çevrili, avluya bakan yüzü açık, yüksekçe döşemeli, dikdörtgen planlı hacim, beşik tonoz ya da

kubbeyle örtülü ve ortasında küçük bir havuz bulunur.

Niş: Çoğunun üzeri kemerli duvar hücre.

Mukarnas: Düşey bir yüzeyden, üzerinde bulunan daha taşkın bir yüzeye geçmek ve ona bindirme görevi yapmak için taş veya tuğladan küçük prizmalar şeklinde birbirini üzerine oturan bindirmelilere verilen ad.

EDİRNE
İL HALK KÜTÜPHANESİ

Trakya Birlik ne yaparsa lezzetli olur!

Lezzetiyle ve kalitesiyle
tüm yemekleriniz için Birma Bitkisel Margarin
ve Biryag Ayçiçek Yağı.

TRAKYA
BİRLİK

Yağın kaynağından